

HY+

HELSINKIN YLIOPISTON KOULUTUS- JA KEHITTÄMISPALVELUT IIV
HELSINKI UNIVERSITY OF EDUCATION AND DEVELOPMENT SERVICES IIV
HELSINKI YLIOPISTON Koulutus- ja Kehittämispalvelut IIV

KOULU MERKITYKSELLISENÄ KASVUYHTEISÖNÄ PROSESSIKOULUTUS MODUULI 1: MERKITYKSELLISIÄ KOHTAAMISIA

MIKÄ ON HY+

HY+ on Helsingin yliopiston rahastojen omistama täydennyskoulutusyhtiö. Edistämme jatkuvan oppimisen toteutumista sekä Suomessa että kansainvälisesti.

HY+:lla on jo yli 40 vuoden kokemus täydennyskoulutuksesta. Autamme rakentamaan tuoreesta yliopistollisesta tutkimustiedosta työelämälähtöisiä koulutuksia asiakkaidemme tarpeisiin. Hyödynnämme ajankohtaisia opetusmetodeja ja digitaalisuuden mahdollisuuksia. Pyrimme jatkuvasti kehittämään opetuksemme sisältöä ja pedagogiikkaa vastaamaan yhteiskunnan ja työelämän muutoksiin.

Kokemuksemme opetustoimen henkilöstökoulutusten järjestämisestä on pitkä ja laaja-alainen. Täydennyskoulutuksissamme yhdistyvät kasvatustieteellisen tiedekunnan tuorein tutkimustieto, käytännön sovellukset ja ajankohtaiset ilmiöt. Koulutuksemme pätevoittävät opetusalan henkilöstöä sekä vahvistavat työhyvinvointia ja oppilaitosten johdon ja opettajien osaamista.

KOULU MERKITYKSELLISENÄ KASVUYHTEISÖNÄ PROSESSIKOULUTUS

Prosessikoulutuksen tavoitteena on vahvistaa osallistuvien koulujen lasten, nuorten ja aikuisten merkityksellisyyden ja osallisuuden kokemista, edistää lapsen oikeuksien toteutumista, lisätä koettua hyvinvointia, ehkäistä kiusaamista ja kouluväkivaltaa sekä vähentää turvattomuuden, uupumuksen ja pahoinvoinnin kokemuksia kouluissa. Prosessikoulutuksessa osallistujat 1) perehtyvät tutkimusperäiseen tietoon sekä kansallisiin ja kansainvälisiin linjauksiin ja suosituksiin; 2) saavat koulutusta tutkimusperustaisiin menetelmiin; ja 3) edistävät opitun levittämistä omista kouluistaan ja kunnissaan.

Koulutuksen punaisena lankana kulkee dialogisuus, luovuus ja systeeminen tarkastelu.

Prosessikoulutus koostuu neljästä moduulista, jotka ovat merkityksellisiä kohtaamisia koulussa, luovuus, koettelevat kasvatustilanteet ja kumppanuus. Prosessikoulutuksen moniääninen kouluttajatiimi muodostuu tutkijoista ja ammattilaisista. Lisäksi lapsen ja vanhemman näkökulma painottuu koulutuksen sisällöissä.

MODUULI 1: MERKITYKSELLISIÄ KOHTAAMISIA KOU- LUSSA

Ensimmäisen moduulin sisällöt:

- Prosessiin virittäytyminen ja koulutusryhmän ryhmäytyminen
- Merkityksellisyys ja dialoginen työtapa
- Merkitystä etsimässä –näkökulmia oppilaiden osallisuuteen ja toimijuuteen
- Yhteisopettajuus ja Lesson Study malli osaamisen jakamisessa ja kehittämisessä
- Inklusiivinen koulu ja henkilöstön tavoitteellinen yhteistyö
- Lapsen ja nuoren hyvinvoinnin tukeminen: tutkittuja yksilö- ja ryhmämenetelmiä
- Rakentava ja myötäelävä vuorovaikutus haastavissa tilanteissa

Tästä tiedostosta löydät koulutuspäivien kouluttajien jaettavaksi annetun luentomateriaalin, mikäli kouluttaja on sen jakanut. Materiaalia käytettäessä viitataan tekijänoikeuksia noudattaen materiaalin tekijään/tekijöihin, joiden nimi/nimet löytyvät eri osioiden yhteydessä.

Luentojen lisäksi koulutuspäivissä painottui toiminnallinen ja kokemuksellinen työskentely.

KOULUTTAJARYHMÄ

Piia Ruutu

Niina Rätty

Riikka Seppälä

Jarkko Soininen

VIERAILEVAT KOULUTTAJAT

Juho Honkasilta

Olli-Pekka Malinen

Birgit Paju

Pauliina Rantavuori

HY+

VIRITTÄYTYMISTÄ JA TUTUSTUMISTA

HELSINKI YLIOPISTON KOULUTUS- JA KEHITTÄMISYKSIÖ
HELSINKI UNIVERSITY OF EDUCATION SERVICES
UNIVERSITY OF HELSINKI CENTRE FOR CONTINUING EDUCATION

HY+ KOULUTUS-
JA KEHITTÄMIS-
PALVELUT

HY+

MERKITYKSELLISYYDEN KOKEMUS KESKUSTELUA PIENRYHMISSÄ JA TOIMINNALLISIA HARJOITUKSIA

HEIKKI MYYRIÄN KOKEMUKSIEN JA KEHITTÄMISVÄELTÄ KOKO
TULIN SAARON AMMATTIKORKEAKOULUN KESKUSTELU- JA HARJOITUS-
UNIVERSITY OF HELSINKI CENTRE FOR SOCIAL INNOVATION HY+

HY+ KOULUTUS-
JA KEHITTÄMIS-
PALVELUT

DIALOGI JA MERKITYKSELLISYYS

22.11.2022

Jarkko Soininen
Aretai Oy & DialogiAkademia

Juuria

- Dialogisuuden ideoita ovat kehittäneet muun muassa Mihail Bahtin (filosofi ja kirjallisuudentutkija), David Bohm (fyysikko) ja William Isaacs (yrityskonsultti). Suomessa erityisesti Jaakko Seikkula (psykoterapeutti ja kouluttaja) ja Tom Arnkil (yhteiskuntatieteilijä)
- Esitettävät ideat ja ajatukset dialogisuudesta nojaavat osittain edellä mainittujen henkilöiden ajatuksiin, mutta niitä on jatkokehitelty William Jamesin ja John Deweyn pragmaattisen toiminnanfilosofian näkökulmasta.
- Tähän on yhdistetty *Aretain* laaja kokemus erilaisista dialogiprosesseista.

Aretai Oy/Jarkko Soininen

DIALOGIN LÄHTÖKOHDAT

- Dialogi tähtää **ymmärryksen** lisääntymiseen: käsiteltävästä asiasta, toisista ihmisistä ja omasta itsestä.
- Dialogin keskiössä on jonkin tietyn asian/ilmiön **merkitys**, jota tutkitaan yksilöiden erilaisten **kokemusten** valossa.
- Dialoginen keskustelu ei itsessään tähtää ratkaisujen tekemiseen tai päätöksiin, mutta se voi olla tällaisten tukena tai vaiheena erilaisissa päätöksentekoprosesseissa.
- Dialogissa pyritään maksimoimaan keskusteluasetelman tasa-arvoisuus ja yksilöiden ilmaisun vapaus sekä keskustelun vapaa eteneminen.

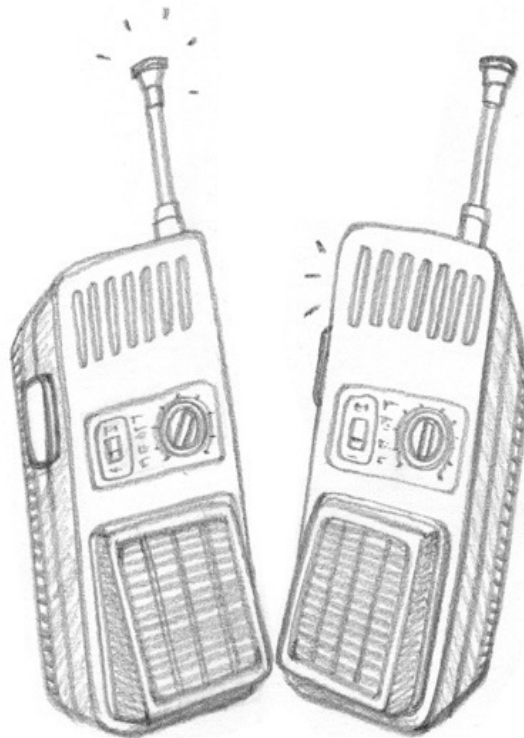
Aretai Oy/Jarkko Soininen

DIALOGIA TARVITAAN

- Keskinäiseen ymmärrykseen
- Yhteisen tilannekuvan muodostamiseen
- Luottamuksen vahvistamiseen
- Ideoiden yhteiskehittelyyn
- Demokraattisen elämäntavan (vapaus, tasa-arvo, osallisuus) edistämiseen ja ylläpitämiseen
- Elossa olemiseen

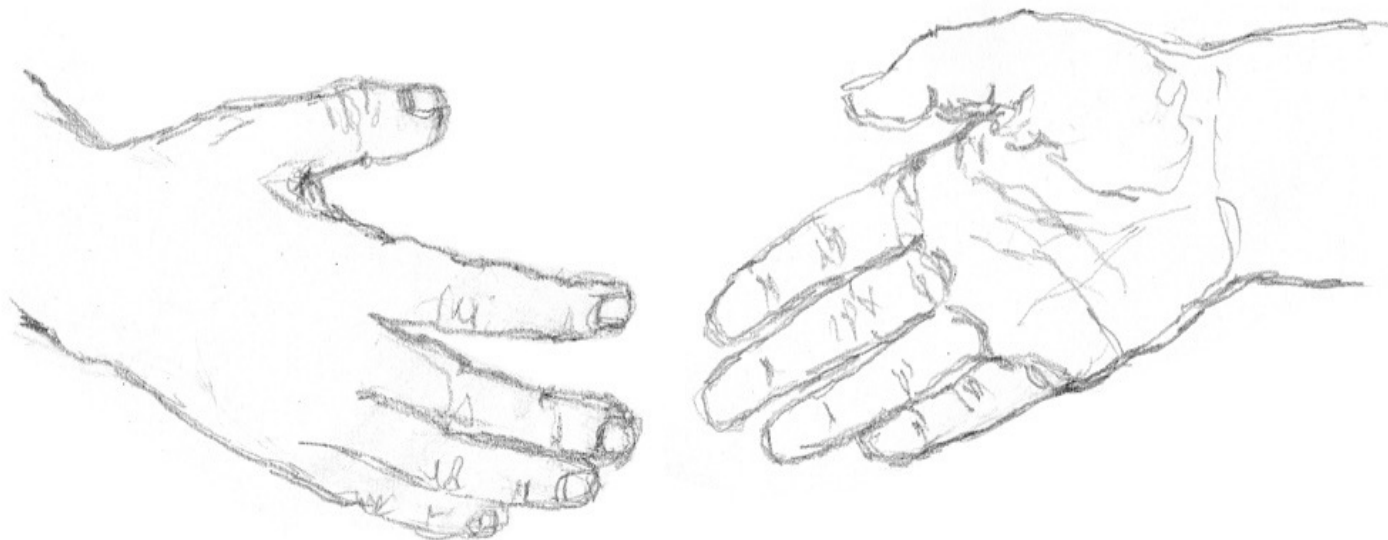
Aretai Oy/Jarkko Soininen

Erottakaa kuunteleminen ja puhuminen

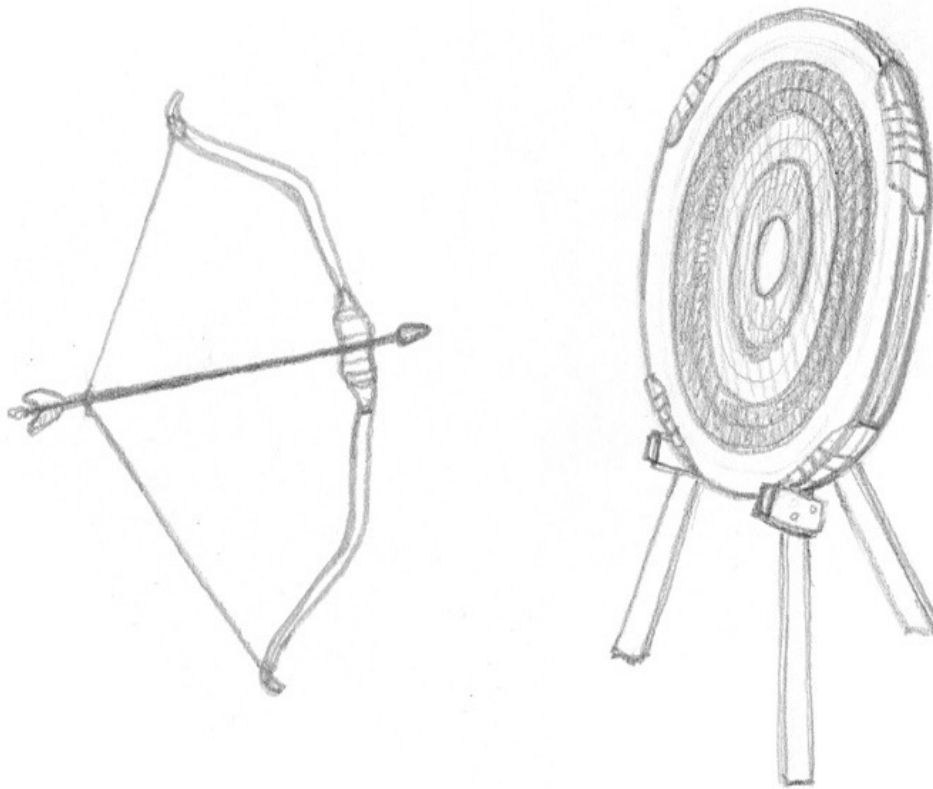
Aretai Oy/Jarkko Soininen
Kuvat Vappu Rossi

Liittykää toistenne puheeseen

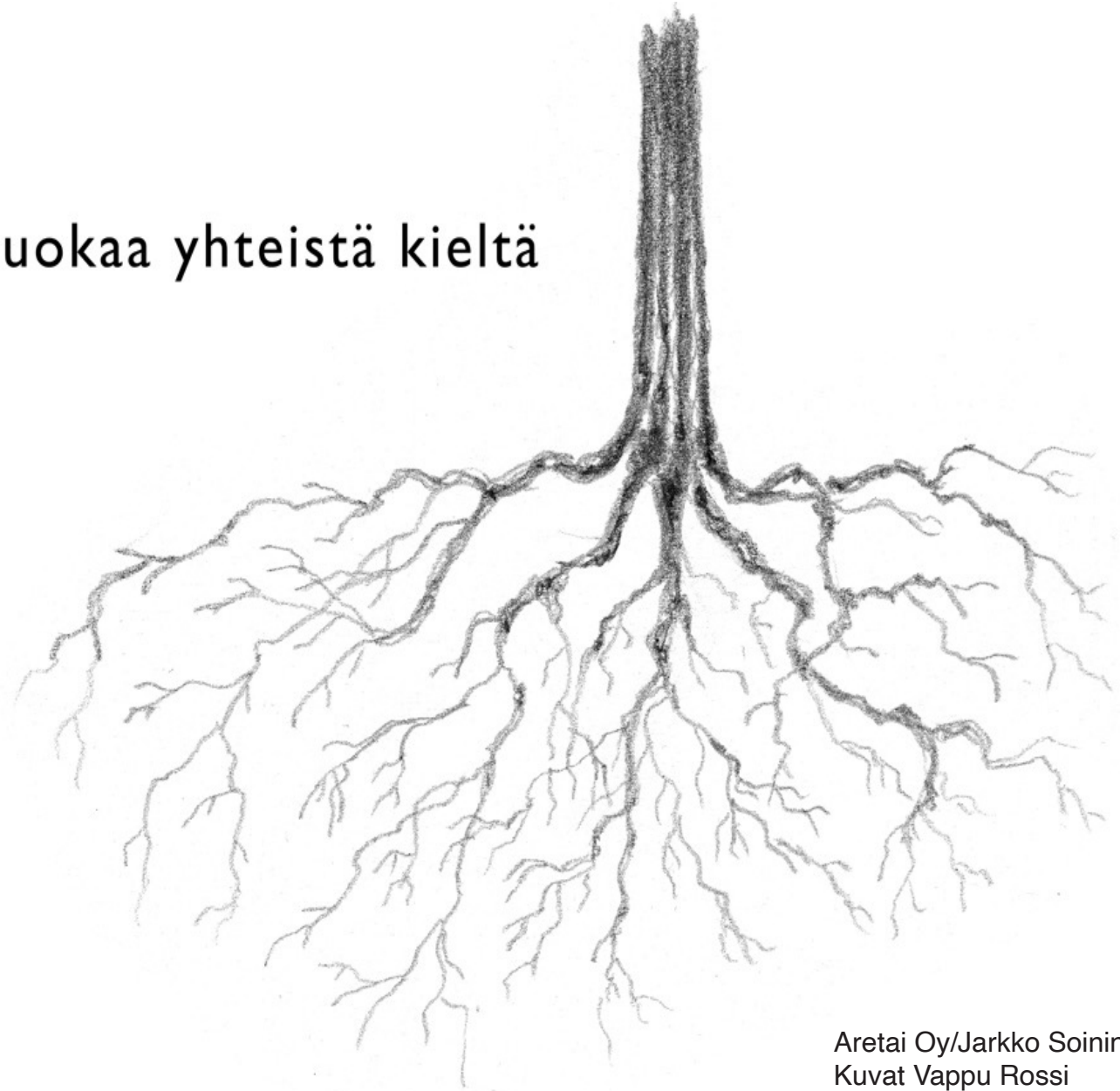
Aretai Oy/Jarkko Soininen
Kuvat Vappu Rossi

Puhutelkaa suoraan toisianne

Aretai Oy/Jarkko Soininen
Kuvat Vappu Rossi

Luokaa yhteistä kieltä

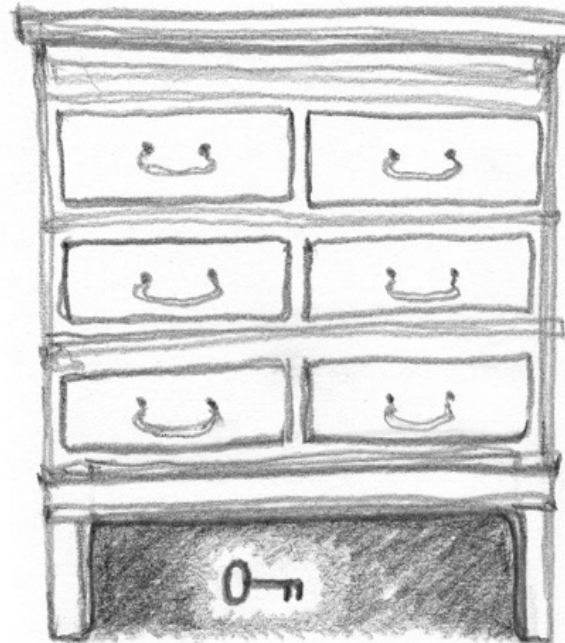
Aretai Oy/Jarkko Soininen
Kuvat Vappu Rossi

Työstäkää ristiriitoja

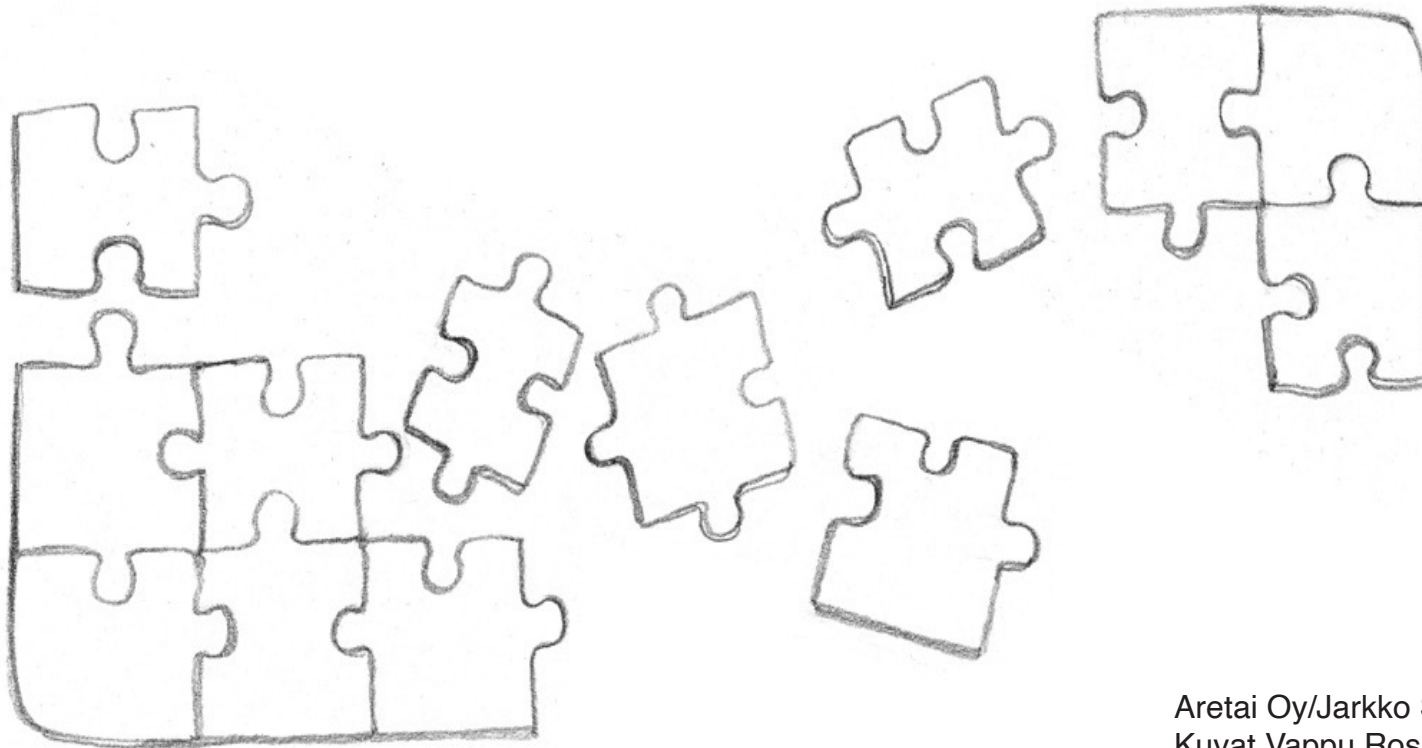
Aretai Oy/Jarkko Soininen
Kuvat Vappu Rossi

Etsikää piiloon jääneitä näkökulmia

Aretai Oy/Jarkko Soininen
Kuvat Vappu Rossi

Tutkikaa eri näkökulmien yhteyksiä
ja niistä muodostuvaa kokonaisuutta

Aretai Oy/Jarkko Soininen
Kuvat Vappu Rossi

1. Erottaka kuunteleminen ja puhuminen
2. Liittykää toistenne puheeseen
3. Puhutelkaa suoraan toisianne
4. Luokaa yhteistä kieltä
5. Työstäkää ristiriitoja
6. Etsikää piiloon jääneitä näkökulmia
7. Tutkikaa eri näkökulmien yhteyksiä ja niistä muodostuvaa kokonaisuutta

Kuvat ja ulkoasu: Vappu Rossi *Vappu Rossi*

Kokemuspuhe dialogissa

- Inhimillinen kokemus koostuu monista ulottuvuuksista: havainnoista, ajatuksista, tunteista, muistoista ja kuvitelmista.
- Dialogissa rohkaistaan kokemuspuheeseen, koska se auttaa ymmärtämään paremmin toisten ihmisten erilaisia tapoja kokea samoja asioita.
- Kokemuspuhe rikastuttaa ja tarkentaa keskustelua ja luo siten hedelmällisen kasvualustan uusille ideoille.

Aretai Oy/Jarkko Soininen

Johtamisteot dialogissa

- Tärkein teko dialogissa on toimia itse dialogisesti ja tarjota tällä tavoin esimerkki toisille.
- Johtaja huolehtii dialogin rajoista: paikasta, ajasta, toimintatavoista ja suunnasta.
- Keskustelun kehittyminen dialogiksi ottaa yleensä aikansa.
- Dialogisen keskustelun onnistumisen edellytyksiä:
 - Tasa-arvoisuus keskustelijoiden välillä
 - Vapaus sanoa, mitä ajattelee
 - Keskustelun selkeä ja rajattu temaattinen keskus
 - Puheen siirtyminen ”tässä ja nyt” kokemukseen
 - Dialogin erottaminen päätöksenteosta

Aretai Oy/Jarkko Soininen

Kirjallisuutta

Kai Alhanen: Dialogi demokratiassa (2016)

Alhanen, Kai: *John Deweyn kokemusfilosofia* (2014)

Kai Alhanen, Tiina Soini & Marko Kangas: Dialoginen johtaminen ja vallankäyttö (2015) www.dialogiakatemia.fi/materiaalit

Kai Alhanen & Tuukka Perhoniemi: Demokraattinen perintömme (2016)

Kai Alhanen, Anne Kansanaho, Olli-Pekka Ahtiainen, Marko Kangas, Tiina Soini & Jarkko Soininen: Työnohjauksen käsikirja (2011)

Mihail Bahtin: Dostojevskin poetiikan ongelmia (1991)

David Bohm: On Dialogue (1996)

William Isaacs: Dialogi - yhdessä ajattelemisen taito (2001)

Jaakko Seikkula & Tom Arnkil: Dialoginen verkostotyö (2009)

Peter Senge: The Fifth Discipline (2006)

Aretai Oy/Jarkko Soininen

KIITOS!

jarkko.soininen@aretai.org

HY+

DIALOGI KOLMESSA RYHMÄSSÄ

HELSINGIN YLIOPISTON KOULUTUS- JA KEHITTÄMISPALVELUT HY+
HELSINGFORS UNIVERSITETS UTBILDNINGS- OCH UTVECKLINGSTJÄNSTER HY+
UNIVERSITY OF HELSINKI CENTRE FOR CONTINUING EDUCATION HY+

HY+ KOULUTUS-
JA KEHITTÄMIS-
PALVELUT

SYVENTÄVÄ OSUUS
MILLAINEN KOKEMUS DIALOGI OLI?
MILLAISET TEKIJÄT EDELLYTTÄVÄT TAI ESTÄVÄT
DIALOGIA?

HELSINGIN YLIOPISTON KOULUTUS- JA KEHITTÄMISPALVELUT HY+
HELSINGFORS UNIVERSITETS UTBILDNINGS- OCH UTVECKLINGSTJÄNSTER HY+
UNIVERSITY OF HELSINKI CENTRE FOR CONTINUING EDUCATION HY+

Erityisvoimia

Harjoitus dialogiin asettumisesta: tarinan omaksi ottaminen

Riikka Seppälä

www.riikkaseppala.fi

www.erityisvoimia.fi

instagram/ @toivontiella

Kirja: Nähkää meidät – miten vastata erityisperheiden hätähuutoon
(Basam Books 2022)

MIELLEN SALALIITTOTEORIA BRENÈ BROWN

Riikka Seppälä

Erityisvoimia

Oman tarinan tarkastelu on menetelmä, jolla tehdä näkyväksi omaa sisäistä maailmaa; toimintaa ja reaktioitamme ohjaavat tunteet, ajatukset ja uskomukset sekä tekemiämme havaintoja ulkomaailmasta ja tilanteista, joissa olemme osallisina kohtaamisen hetkillä.

Riikka Seppälä

Erityisvoimia

Tarinan omaksi ottaminen

1. Tieto että johonkin herkkään on osunut – uteliaisuus tapahtunutta kohtaan
2. Ajatusten ja tunteiden kohtaaminen rehellisesti – oma tapa käsitellä asiaa
3. Omien kokemusten hyväksyminen osaksi omaa tarinaa – energiaa vievän muuttaminen energiaa tuovaksi, hyväksi yhteydeksi

Riikka Seppälä

Vaihe 1:

Valitse jokin vaikealta tuntunut vuorovaikutustilanne ja tutki tapahtunutta ja kokemuksiasi seuraavien kysymysten kautta.

- ✓ Mistä tilanteessa on kyse? Koska tilanne tapahtui? Keitä oli mukana?
- ✓ Ensimmäinen asia, mitä halusit tehdä tapahtuman hetkellä?
- ✓ Tunteet, jotka nousivat pintaan?
- ✓ Vartalossani tuntui?
- ✓ Ajatukset, jotka nousivat pintaan?
- ✓ Uskomukset, joita minulla kyseisessä hetkessä oli?
- ✓ Käyttäytymiseni?

Kirjoita kokemuksestasi suoraan, rehellisesti ja suodattamatta juuri siinä muodossa ja sellaisena kuin sen koit tilanteessa.

Kun olet kirjoittanut oman ensimmäisen version tarinastasi, tarkista vielä onko se:
-rehellinen
-suodattamaton
-editoitu
-sellainen, joka ei kelpaa jaettavaksi muille

Riikka Seppälä

Vaihe 2:

Kokeile nyt tarkkailla kokemaasi hiukan etäämmältä ja uudessa valossa tutkien seuraavia kysymyksiä.

Mitä sinun pitää vielä oppia ja ymmärtää tästä tilanteesta?

mitä tiedät objektiivisesti?

mitä olettamuksia teet?

Mitä sinun pitää vielä oppia ja ymmärtää muista tarinaan kuuluvista ihmisistä?

mitä lisätietoa tarvitset?

mistä kysymyksistä tai selvennyksistä voisi olla sinulle apua?

Mitä sinun pitää vielä oppia ja ymmärtää itsestäsi?

mitä reaktiosi taustalla on?

mitä todella tunnet?

mikä on oma osuutesi tarinassa?

Kirjoita sitten tarina uudelleen ja päätä se sellaiseen lopetukseen, joka sinua palvelee yhteisiä päämääriä, auttaa asettumaan samaan suuntaan ja rohkaisee kurottamaan toista kohti.

Riikka Seppälä

Erityisvoimia

”Tarinan omaksi ottaminen on rohkeinta mitä ihminen voi tehdä.”

Riikka Seppälä

HY+

SYVENTÄVÄ OSUUS MERKITYKSELLINEN KUVA

HELSINGIN YLIOPISTON KOULUTUS- JA KEHITTÄMISPALVELUT HY+
HELSINGFORS UNIVERSITETS UTBILDNINGS- OCH UTVECKLINGSTJÄNSTER HY+
UNIVERSITY OF HELSINKI CENTRE FOR CONTINUING EDUCATION HY+

HY+ KOULUTUS-
JA KEHITTÄMIS-
PALVELUT

MERKITYSTÄ ETSIMÄSSÄ

- NÄKÖKULMIA OPPILAIDEN OSALLISUUTEEN

Koulu merkityksellisenä kasvuyhteisönä

7.12.2022

Pauliina Rantavuori

Väitöskirjatutkija

Tampereen yliopisto

Merkitystä etsimässä -tutkimusprojekti

MERKITYSTÄ ETSIMÄSSÄ: NUORTEN LIIKKUMINEN MAAILMOJENSA VÄLISSÄ (2019-2023)

Tutkimushankkeessa tunnistetaan ja testataan tapoja, joilla nuoret voivat löytää ja edistää merkityksellisyyttä omassa elämässään sekä yhdistää henkilökohtaisia intressejään toimintaan ja projekteihin paremman maailman puolesta.

Hankkeessa luotava interventiomalli on tärkeä ajassa, jossa nuorten maailmoja leimaa eriarvoistuminen, vieraantumisen kokemukset ja ääri liikkeiden nousu.

Muutoslaboratorio® on emeritusprofessori Yrjö Engeströmin ja hänen kollegoidensa kehittämä kulttuuri-historialliseen toiminnan teoriaan ja ekspansiivisen oppimisen teoriaan perustuva interventiomalli ja tutkimusmenetelmä

Tähän mennessä Muutoslaboratoriota on toteutettu ympäri maailmaa 30 maassa erilaisissa toimintaympäristöissä

Helsingin yliopiston Toiminnan, kehityksen ja oppimisen tutkimusyksikkö, Center for Research on Activity, Development and Learning CRADLE

Yrjö Engeström

Pauliina Rantavuori

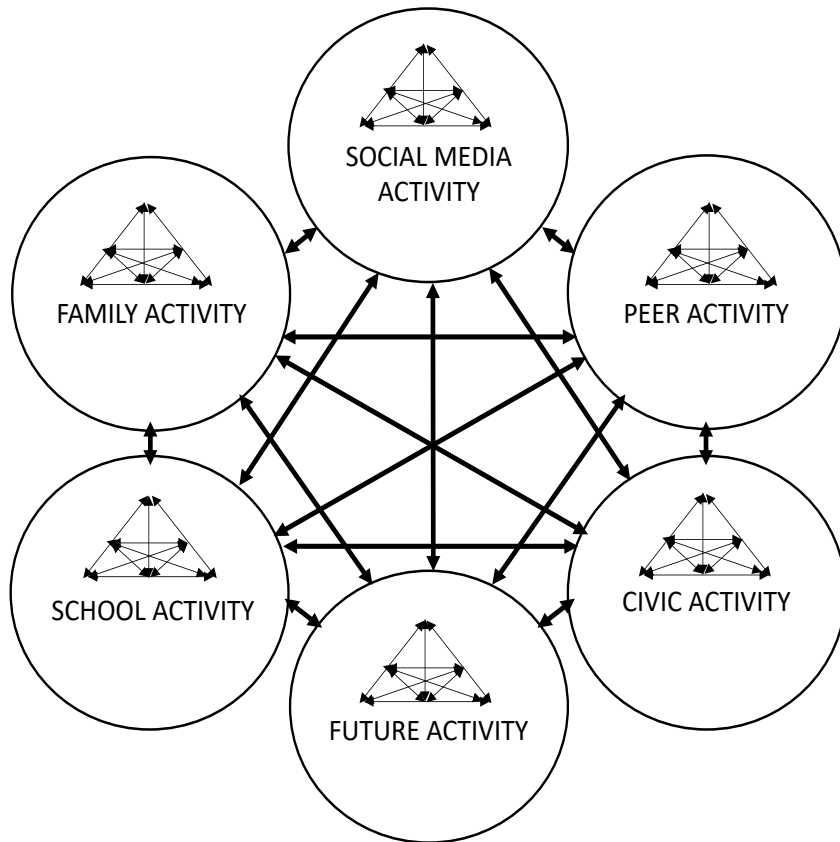
Piia Ruutu

Maria Tapola-Haapala

Merkitystä etsimässä -tutkimusprojekti

NUOREN MAAILMAT

Adolescents' six worlds as spheres of activity (Engeström et al., 2022)

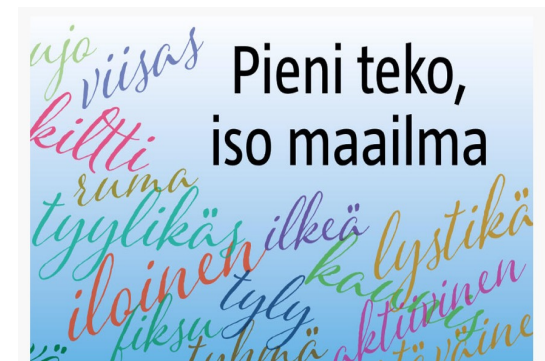
- Taustalla "Nuoren monien maailmojen malli" ("The Students' Multiple Worlds Model"), Phelan et al. (1998)
 - > koti, koulu ja vertaiset
 - > maailmojen arvot, uskomukset, normit, toimintatavat ja vuorovaikutussuhteet
 - > nuorten merkityksenannot maailmoista vaikuttivat heidän sopeutumisstrategioihinsa
- Viereisessä kuviossa on hankkeemme laajennus mallista
 - > lisäsimme kolme maailmaa
 - > tarkastelemme maailmoja toimintajärjestelminä

Merkitystä etsimässä -tutkimusprojekti

TUTKIMUSHANKKEEN TAVOITTEET

- Tutkimushankkeessa nuorilla on ollut mahdollisuus yhdessä tutkijoiden kanssa
 - tarkastella nuorten eri maailmoja ja niissä liikkumista
 - tunnistaa omia vahvuuksiaan ja voimavarojaan
 - työskennellä itselleen tärkeiden ja merkityksellisten asioiden ja näihin liittyvien projektien parissa
 - tuottaa jotakin sellaista, minkä kokee merkitykselliseksi
 - kehittää tapoja tukea nuorten vaikutusmahdollisuuksia

Haaste: Varsinkin yläluokilla koulussa on harvoin aikaa keskustella siitä, mikä on merkityksellistä oppilaille itselleen

Merkitystä etsimässä -tutkimusprojekti

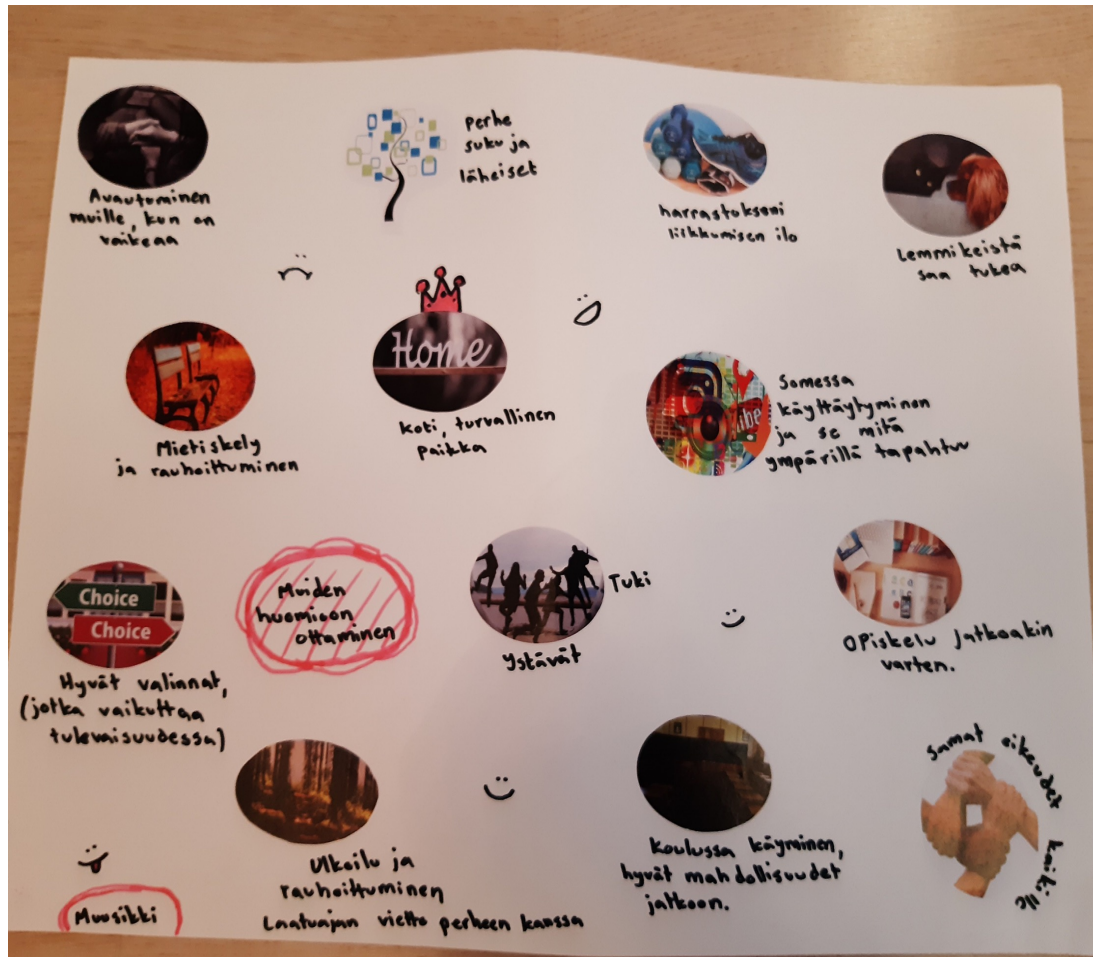
MUUTOSLABORATORIO

- Muutoslaboratorio on sarja työpajoja, joissa osallistujat työskentelevät yhdessä tutkijoiden kanssa
- Nyt toteutetuissa Muutoslaboratorioissa osallistujina olivat ensimmäistä kertaa murrosikäiset nuoret
- Oppilaat miettivät tutkijoiden avustuksella, millaisia projekteja he halusivat itse käynnistää ja toteuttaa
- Projektien toteuttamisessa keskityttiin oppilaiden omiin ideoihin ja tavoitteisiin
- Työskentelyyn kutsuttiin tarpeen mukaan muita henkilöitä; esimerkiksi dokumentin tekijä, graafikko, koodauksen opettaja, Aseman lasten asiantuntijoita, nuorisotyöntekijä,
- Muutoslaboratorioissa nuoret työskentelivät 11 eri projektissa itse valitsemiensa aiheiden parissa ja nuoret myös itse valitsivat työskentelytavan
- Aikuiset ohjasivat, tukivat ja jäsensivät työskentelyä

Merkitystä etsimässä -tutkimusprojekti

MAAILMOJEN JULISTE

- Nuoret tekivät tutkijoiden ohjeistamana oman maailmojen julisteen.
- Maailmojen julisteesta kukin teki omanlaisensa
- Maailmojen juliste oli haastatteluissa mukana.

Merkitystä etsimässä -tutkimusprojekti

OPPILAIKEN OSALLISUUS KOULUSSA

- Oppilailla oli kokemuksia esimerkiksi oppilaskunnan hallituksesta ja tukioppilastoiminnasta.
- Konkreettisine esimerkkeinä mainittiin mm. koulun piha ja erilaiset tempaukset.
- Oppilaat osallistuvat ja vaikuttavat koulun muihin aktiviteetteihin.
- Oppilaiden osallisuudesta ja vaikuttamisesta liittyen oppisisältöihin ja opiskeluun ei juuri puhuttu.
- Alkuhaastatteluisissa oppilaat kuitenkin toivat näkemyksiä esiin opiskelusta, oppimisesta ja koulun toiminnasta.

Merkitystä etsimässä -tutkimusprojekti

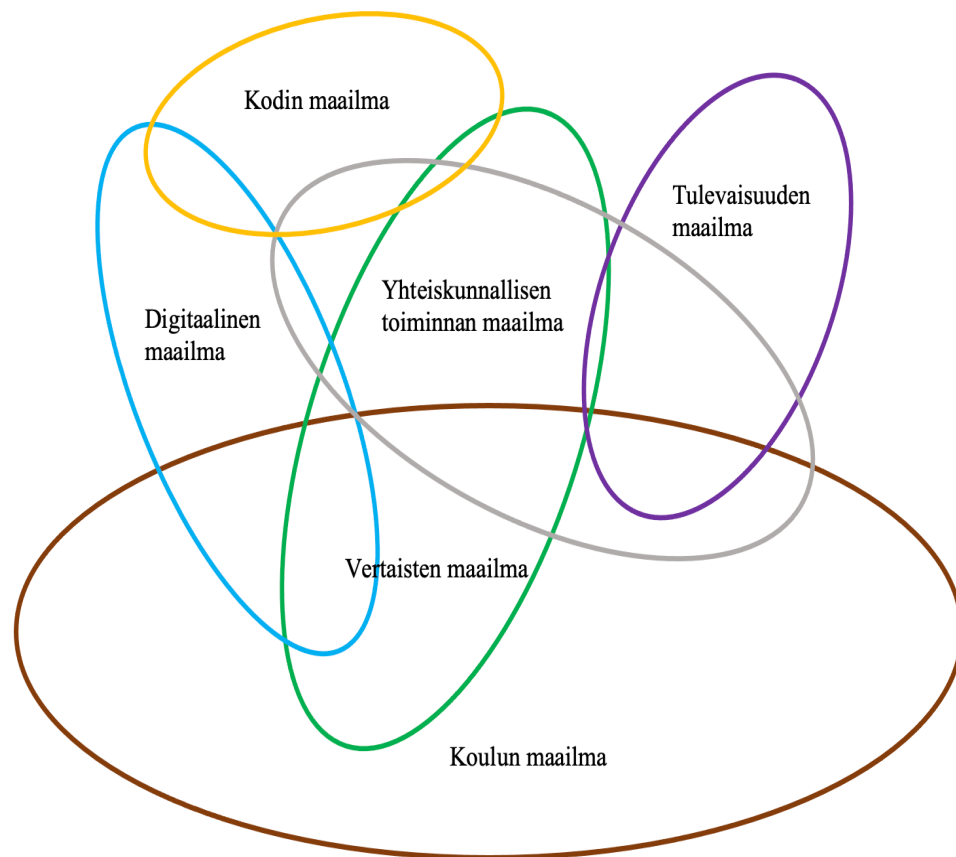
”Oppilaat osallistuvat oman opiskelunsa, yhteisen koulutyön ja oppimisympäristön suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin.”

Pops, 2014

- Yli neljäsosa 8. ja 9. luokkalaisista kokee viikoittain *“ettei opinnoillani ole enää merkitystä”* (THL, 2021).
- Nuorten osallisuushankkeita koskevassa tutkimuksessa yksi keskeisistä havainnoista oli, että nykyisillä käytännöillä nuorten osallistamiseksi on rajallinen kyky huomioida nuorten eriäviä toiveita ja tarpeita (Boldt, 2021).
- Haaste, opettajien kuvaamana, on oppilaiden osallistumisen muuttaminen pedagogiseksi käytännöksi osaksi oppitunteja ja opetuskäytäntöjä (Niemi & Loukomies, 2021).
- Kuitenkin keskeistä olisi tehdä oppisisällöistä oppilaille merkityksellisiä tarjoamalla mahdollisuuksia tutkia ja sisällyttää oppimisen sisältöihin omia kiinnostuksen kohteitaan (Rajala & Sannino, 2015).

Merkitystä etsimässä -tutkimusprojekti

KOULU MAAILMOJEN YHDISTÄJÄNÄ

Engeström ym., 2022

- Nuoret elävät toisiinsa kietoutuneissa maailmoissa, (koti, koulu, vertaiset, digitaalinen maailma, yhteiskunnallinen toiminta, tulevaisuus); ne synnyttävät haasteita ja huolenaiheita, jotka eivät helposti tule kuulluiksi.
- Paineita syntyy siirtymistä maailmojen välillä sekä maailmojen päällekkäisyydestä/ kietoutuneisuudesta ja erillisyydestä.
- Koulu tarjoaa erinomaisen alustan maailmojen yhdistämiselle ja niissä ilmenevien ristiriitojen ja konfliktien käsittelylle.

Merkitystä etsimässä -tutkimusprojekti

Interventio	Projektin nimi	Projektin sisältö lyhyesti	Projektin osallistujat	Projektin tuotokset
Interventio 1	Anguis	Opetellaan pelin koodausta ja tehdään Nokian matopelistä uusi versio.	Kolme nuorta ja erityisluokanopettaja	Ensimmäinen pätkä koodia
	Pieni teko, iso maailma	Tekojen myönteiset ja kielteiset vaikutuksia maailmassa	Kaksi nuorta ja tutkija	Kysely? Kuvitettu opas ja julisteita tekojen vaikutuksista maailmassa
	K-pop	Musiikin merkitys	Kaksi nuorta ja tutkija	Kysely? Esitelmä musiikin merkityksestä
	Jokainen tulisi hyväksyä sellaisena, kun on	Yhdenvertaisuus, kiusaaminen ja toisen hyväksyminen	Neljä nuorta ja tutkija	Dokumenttielokuva
	Brotherhood of Steel (BOS)	Historiaa ja science fictionia yhdistävä roolipeli, jota pelatessa voi olla itsensä tai ihan kuka vain.	Kolme nuorta ja tutkija	Roolipeli ja roolipelin mallinnus
Interventio 2	Välitunti-ryhmä	Välituntien kehittäminen	Kaksi nuorta ja tutkija	Teemavälkkiä, läksyvälitunti, välipalasta kirjallinen aloite, koulun pihalle penkkejä ja roskiksia
	Podcast	Tekniikka-aiheinen videopodcast	Kaksi nuorta ja tutkija	Yksi videopodcast-jakso
	Nuoren ääni		Neljä nuorta ja tutkija	Peli
	Marvel-juliste	Suunnitellaan ja toteutetaan juliste supersankareista.	Viisi nuorta, erityisluokanopettaja, koulunkäyntiavustaja ja tutkija	Juliste supersankareista omaan luokkaan ja kotiin
	Jengipaita	Suunnitellaan ja toteutetaan jengipaita.	Neljä nuorta, erityisluokanopettaja, koulunkäyntiavustaja ja kaksi tutkijaa	Huppari
	Turpakäräjät	Mallitetaan oman luokan toimintaa ja perustetaan oman luokan valtuusto.	Kymmenen nuorta, erityisluokanopettaja, koulunkäyntiavustaja ja (kaksi?) tutkija	Toimintajärjestelmän mallintaminen Luokkavaltuusto "Turpakäräjät"

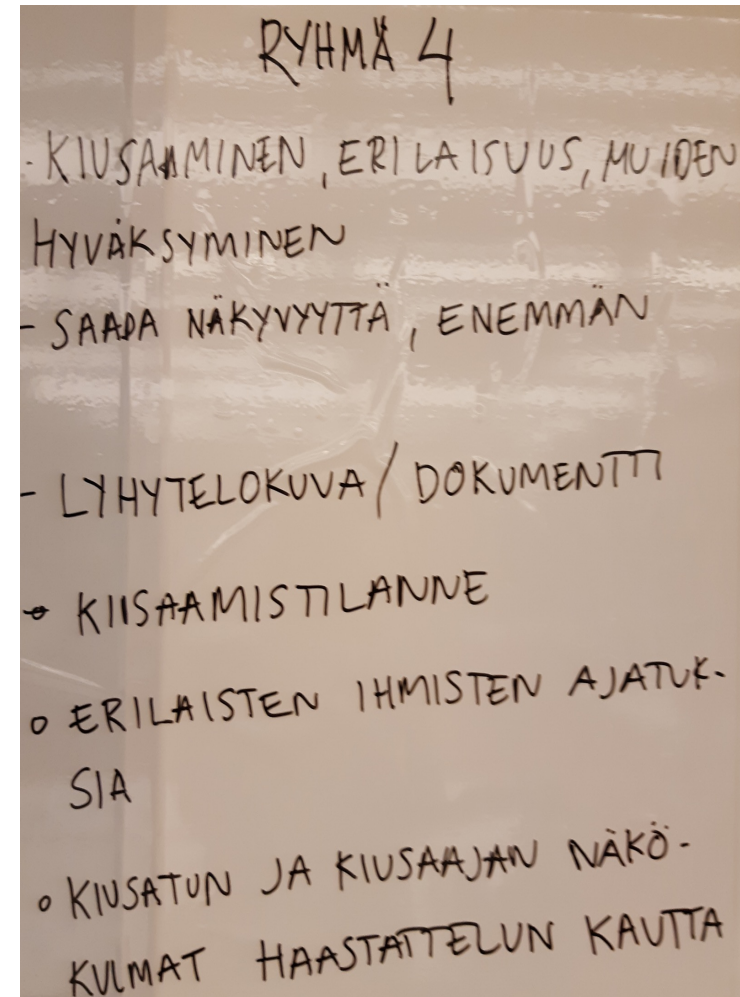
DOKUMENTTIELOKUVA:
JOKAINEN TULISI
HYVÄKSYÄ SELLAISENA
KUIN ON

Merkitystä etsimässä -tutkimusprojekti

DOKUMENTTIELOKUVA-PROJEKTI

- Ryhmän aihe oli kiusaaminen, erilaisuus ja muiden hyväksyminen.
- Asia, johon halusivat muutosta
- Aihetta, sen tärkeyttä ja merkitystä työstettiin erityisesti kolmessa ensimmäisessä työpajassa.
- Toisessa työpajassa nuoret syntyivät ajatus projektin lopputuotoksesta: dokumenttielokuva, jossa tuodaan esiin kiusaajan ja kiusatun näkökulma
- Konkreettinen työskentely alkoi 3. työpajassa draamakohtausten sisällön suunnittelulla.
- Oppilaat etsivät haastateltavat, miettivät haastattelukysymykset, suunnittelivat näytelmäkohtaukset ja kiusaamistarinat tutkija-interventionistin ja muiden aikuisten tuella.
- Dokumentaristi Pia Asikainen työskenteli oppilaiden kanssa kolmessa työpajassa (6, 7 ja 8).
- Keväällä 2021 oli kolme seurantatapaamista ja dokumenttielokuva kuvattiin helmikuussa koulussa kahden koulupäivän aikana.

Merkitystä etsimässä -tutkimusprojekti

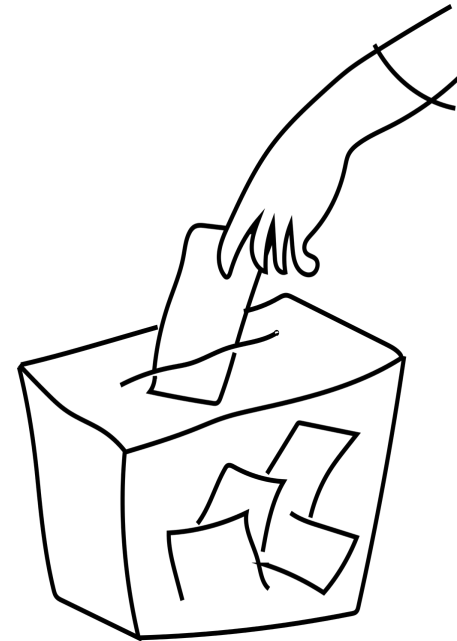
- Dokumenttielokuvan tekemiseen osallistui iso joukko ihmisiä.
- Keskeistä oli oppilaiden omat ideat ja ehdotukset, miten aihetta käsitellään.
- Matkan varrella oli myös haasteita.
- Dokumentaristi otti vastuun lopputuotoksen viimeistelystä.

Linkki: <https://vimeo.com/552521811>

Merkitystä etsimässä -tutkimusprojekti

LUOKKADEMOKRATIAN EDISTÄMINEN: TURPAKÄRÄJÄT

Kuva Pixabay

Merkitystä etsimässä -tutkimusprojekti

TURPAKÄRÄJÄT-PROJEKTI

- Tampereen Muutoslaboratorion alkuhaastatteluissa osa nuorista kertoi aloitteiden tekemiseen liittyvistä haasteista koulussa, kotona ja vapaa-ajalla.
- Osa oli ollut mukana oppilaskunnan toiminnassa, mutta ei kokenut toimintaa kovin mielekkääksi: vei välitunnit/ ei ollut oma juttu > toki toiminnassa saatiin myös aloitteita eteenpäin.
- Tutkija esitteli luokkavalvuuston toimintaa perustuen Antti Moilasan oppaaseen (2019): https://opinkirjo.fi/wp-content/uploads/2020/01/Luokkavalvuusto_opas-kouludemokratian-edistamiseen.pdf
- Toimintaa päätettiin kokeilla yhden ryhmän omana projektina Muutoslaboratorion työpajoissa.

Merkitystä etsimässä -tutkimusprojekti

TURPAKÄRÄJÄT

- Nuoret päättivät yhdessä luokan henkilöstön kanssa luokkavaltuuston nimestä ja säännöistä.
- Aloitteiden säännöllinen kerääminen ennen kokousta > luokassa aloitelaatikko (kiitokset, toiveet, kritiikki).
- Turpakäräjien kokouksissa on käsitelty esimerkiksi oppituntien sisältöihin liittyviä aloitteita (lisää koripalloa, levyraati, retki Ikeaan jne.), luokan istumajärjestystä, yhteisiä käytäntöjä (välitunnit ja välipalan tuonti kouluun), retket jne.
- Turpakäräjät on vakiintunut luokan jatkuvaksi toimintatavaksi, joka muokkautuu yhdessä toimimisen kautta.

Merkitystä etsimässä -tutkimusprojekti

MERKITYKSELLISYYDESTÄ

Merkityksellisyyden kokeminen voi lähteä liikkeelle ongelmasta/konfliktista, joka ei tule helposti ratkaistuksi. Muutoslaboratoriossa työpajat ja projektit olivat tapa työstää itselle tärkeitä asioita.

Kokemuksia kahdesta koulusta:

- > vertaissuhteet/hyväksytyksi tuleminen/yhdenvertaisuus
- > hyvinvointi ja koulupaineet
- > omat vaikuttamismahdollisuudet
- > omat harrastukset
- > tulevaisuus ja ammatilliset unelmat

Miten oppilaiden omia kiinnostuksen kohteita, heille merkityksellisiä asioita ja oppilaiden osallisuutta olisi mahdollisuus kytkeä koulutyön ytimeen; opiskeluun, oppimiseen ja oppiaineiden sisältöihin?

Merkitystä etsimässä -tutkimusprojekti

KOKEMUKSIA OSALLISUUDESTA JA MERKITYKSEN ETSIMISESTÄ MUUTOSLABORATORIOISSA

- Vapaus valita projektin aihe ja lopputuotos.
- Osallisuus ja vaikuttaminen
- Yhdessä tekeminen ja yhteinen jakaminen
- Aikuisten rooli; tuki, apu, ohjaus ja opetus

Merkitystä etsimässä -tutkimusprojekti

MITÄ TÄSTÄ HANKKEESTA VOIDAAN OPPIA?

- Nuoret elävät useassa toisiinsa kietoutuvassa maailmassa (perhe, koulu, kaverit, sosiaalinen media, yhteiskunnallinen osallistuminen, tulevaisuus); ne synnyttävät haasteita ja huolenaiheita, jotka eivät helposti tule kuulluiksi
- Nuoret ovat kiinnostuneita erilaisista asioista: yhteiskunnalliset asiat, oma koulunkäynti, tulevaisuus, kaverit
- Nuorilla on elämässä omia juttuja, jotka eivät välttämättä tule koulussa tunnistetuiksi
- Omia, itselle tärkeitä asioita ei ole välttämättä helppo tunnistaa ja sanoittaa
- Nuoret pystyvät suunnittelemaan ja toteuttamaan vaativia projekteja, joilla on merkitystä heille itselleen ja paljon laajemminkin
- Nuorten kohtaaminen, koulun ja arjen kiire -- kuinka paljon tärkeää jää huomaamatta?
- Yhdessä työskenteleminen ja yhteinen jakaminen
- Koulu voi virittää ja tukea tällaista työskentelyä: Muutoslaboratorio toteutettiin koulussa, koulupäivän aikana tiiviissä yhteistyössä koulun henkilökunnan kanssa
- Tämä vaatii aikaa ja yhteistyötä asiaan paneutuvien opettajien ja osaajien kanssa sekä avointa mieltä, uskallusta kokeilla uutta ja kumppanuuksien rakentamista muiden toimijoiden kanssa

Merkitystä etsimässä -tutkimusprojekti

Lähteet

Boldt, G. (2021). Citizens in Training: How institutional youth participation produces bystanders and active citizens in Finland.

Engeström, Y., P. Rantavuori, P. Ruutu, and M. Tapola-Haapala 2022. "The hybridisation of adolescents' worlds as a source of developmental tensions: a study of discursive manifestations of contradictions." *Educational Review* 1-22.

Niemi, R. and A. Loukomies 2021. "'Should we ask the students' opinions first?' Practice architectures of student participation from the perspective of teachers." *Improving Schools* 24(3): 261-276. <https://doi.org/10.1177/1365480220974225>

Rajala, A., & Sannino, A. (2015). Students' deviations from a learning task: An activity-theoretical analysis. *International Journal of Educational Research*, 70, 31-46.

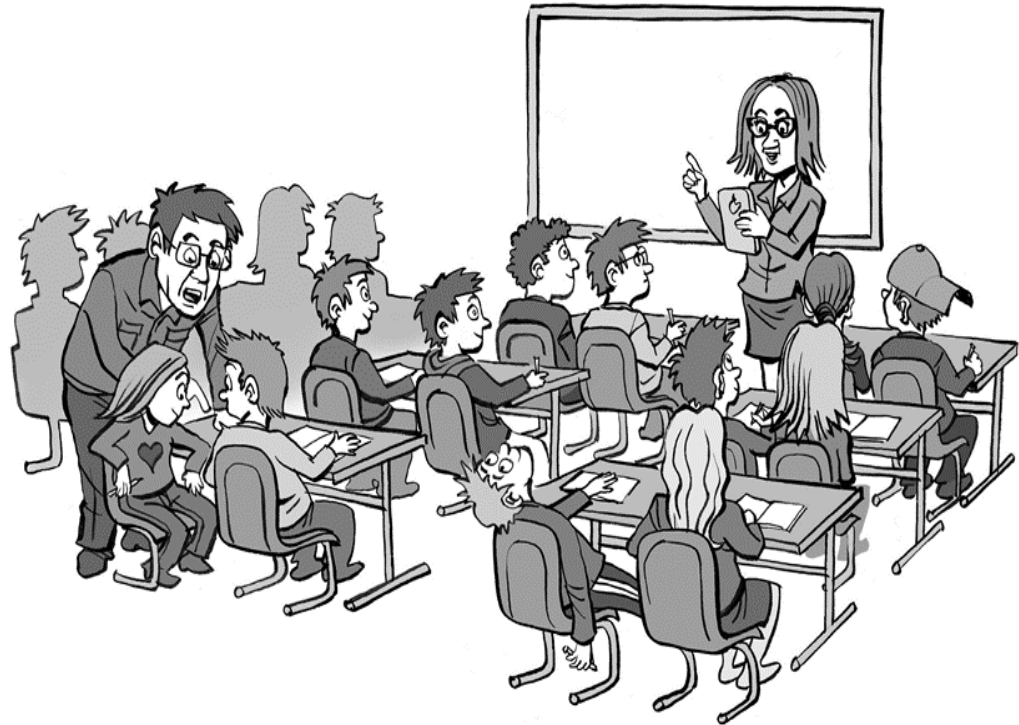
Phelan, P., Davidson, A. L., & Yu, H. C. (1998). *Adolescents' worlds: Negotiating family, peers, and school*. Teachers College Press.

Merkitystä etsimässä -tutkimusprojekti

Yhteisopettajuus ja Lesson Study- malli osaamisen jakamisessa ja kehittämisessä

Olli-Pekka Malinen, Dosentti,
Yliopistonlehtori, Helsingin yliopisto

6.12.2022 Helsinki

©Olli-Pekka Malinen, lines Palmu & Juha Kontinen

Olli-Pekka

- 2007 erityisluokanopettaja
- 2013 kasvatustieteiden tohtori
- 2019 erityispedagogiikan dosentti
- 2013–2017 tutkija, kouluttaja ja varatoiminnanjohtaja Niilo Mäki Instituutissa
- 2018–2020 Lead Expert, EduCluster Finland
- 2021– yliopistonlehtori, Helsingin yliopisto

©Olli-Pekka Malinen, Iina Palmu & Juha Kontinen

lines Palmu, KM
Väitöstutkija, ohjaava opettaja
Valteri

Juha Kontinen, KM
Yliopistonopettaja
Jyväskylän yliopisto

Olli-Pekka Malinen,
Dosentti, yliopistonlehtori
Helsingin Yliopisto

Koulutusmateriaalia tekemässä

©Olli-Pekka Malinen, lines Palmu & Juha Kontinen

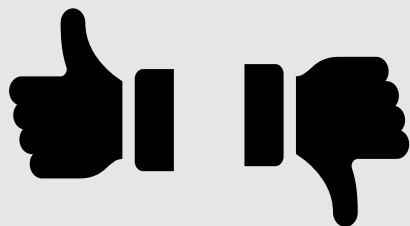

Aiheeseen virittäytyminen©

Väittämiä yhteisopettajuudesta

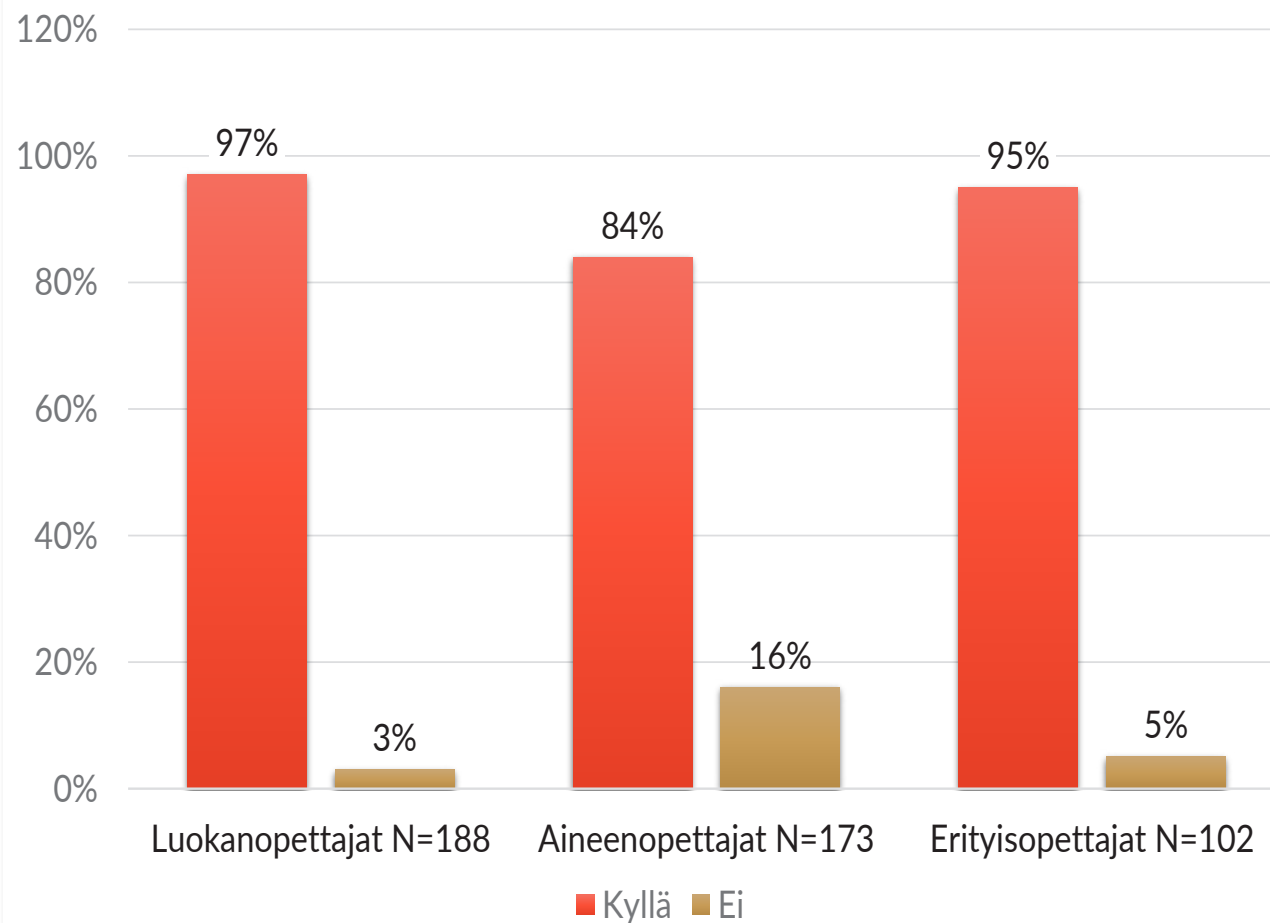
©Olli-Pekka Malinen, Iines Palmu & Juha Kontinen

Yhteisopettajuus
kuuluu lähes
jokaiseen
työviikkooni.

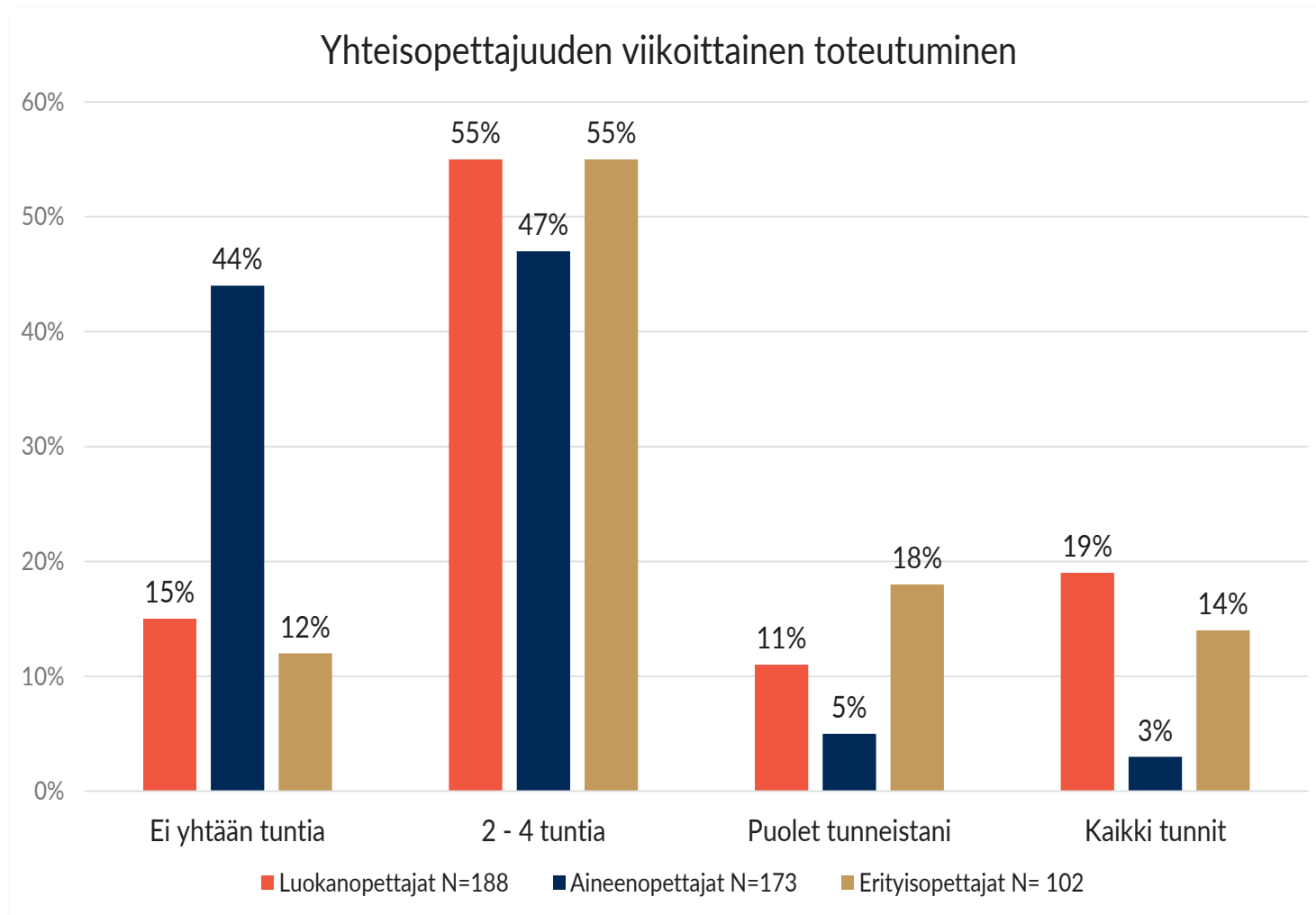
©Olli-Pekka Malinen, lines Palmu & Juha Kontinen

Onko sinulla kokemusta yhteisopettajuudesta?

Lähde: Kokko, M., Takala, M. & Muukkonen, H. 2021. Kohti uudenlaista opettajuutta: yhteisopettajuus haastamassa yksin tekemisen kulttuuria. Oppimisen ja oppimisvaikeuksien erityislehti. NMI-Bulletin.

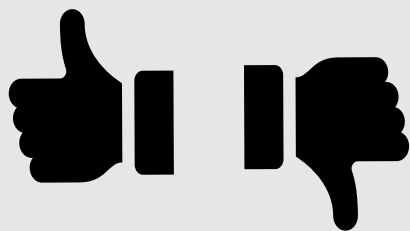
©Olli-Pekka Malinen, Iines Palmu & Juha Kontinen

Lähde: Kokko, M., Takala, M. & Muukkonen, H. 2021. Kohti uudenlaista opettajuutta: yhteisopettajuus haastamassa yksin tekemisen kulttuuria. Oppimisen ja oppimisvaikeuksien erityislehti. NMI-Bulletin.

©Olli-Pekka Malinen, lines Palmu & Juha Kontinen

Yhteisopettajuus
toimii vain, jos
opettajien
kemiät
kohtaavat.

©Olli-Pekka Malinen, Iines Palmu & Juha Kontinen

Yhteisen
suunnitteluajan
puute estää meidän
yksikön opettajia
tekemästä
enemmän
yhteistyötä.

©Olli-Pekka Malinen, Iines Palmu & Juha Kontinen

Yhteisopettajuus
tukee kaikkien
opetushenkilö-
kunnan jäsenten
oppimista.

©Olli-Pekka Malinen, lines Palmu & Juha Kontinen

Keskustelu ryhmissä

Keskusteluaikaa ryhmissä 10 min

1. Millaisia kokemuksia teillä on yhteistyöstä/yhteisopettajuudesta?
2. Mitä etuja on yhteistyöllä/yhteisopettajuudella?
3. Mikä mahdollistaa toimivan yhteisopettajuuden?

©Olli-Pekka Malinen, Iines Palmu & Juha Kontinen

Suomalaisopettajien osallistuminen ammatillisen osaamisen kehittämiseen?

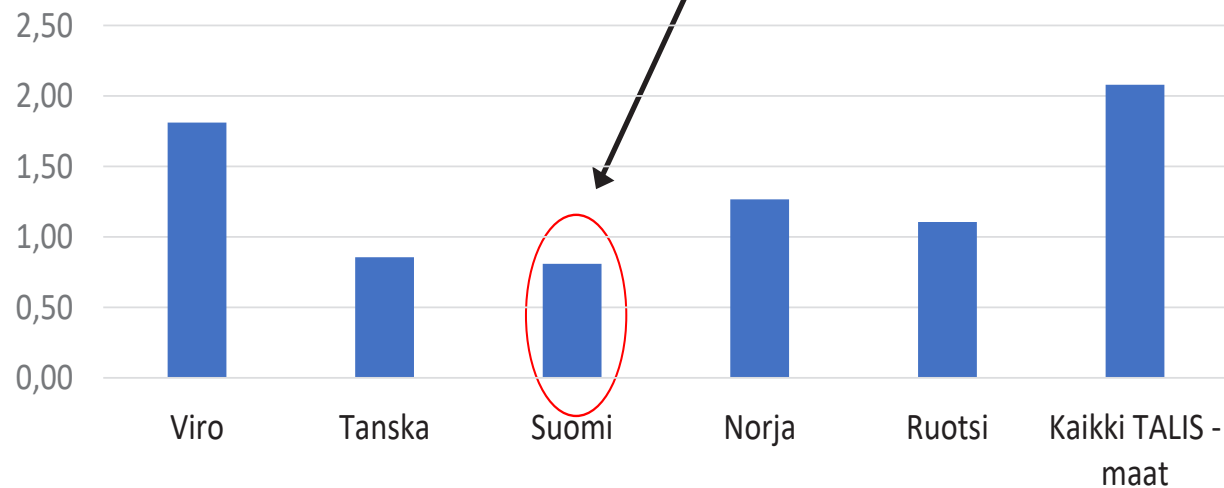
Lähde: Taajamo & Puhakka (2019). Opetuksen ja oppimisen kansainvälinen tutkimus TALIS 2018 – Perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 ensituloksia. <https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/opetuksen-ja-oppimisen-kansainvalinen-tutkimus-talis-2018>

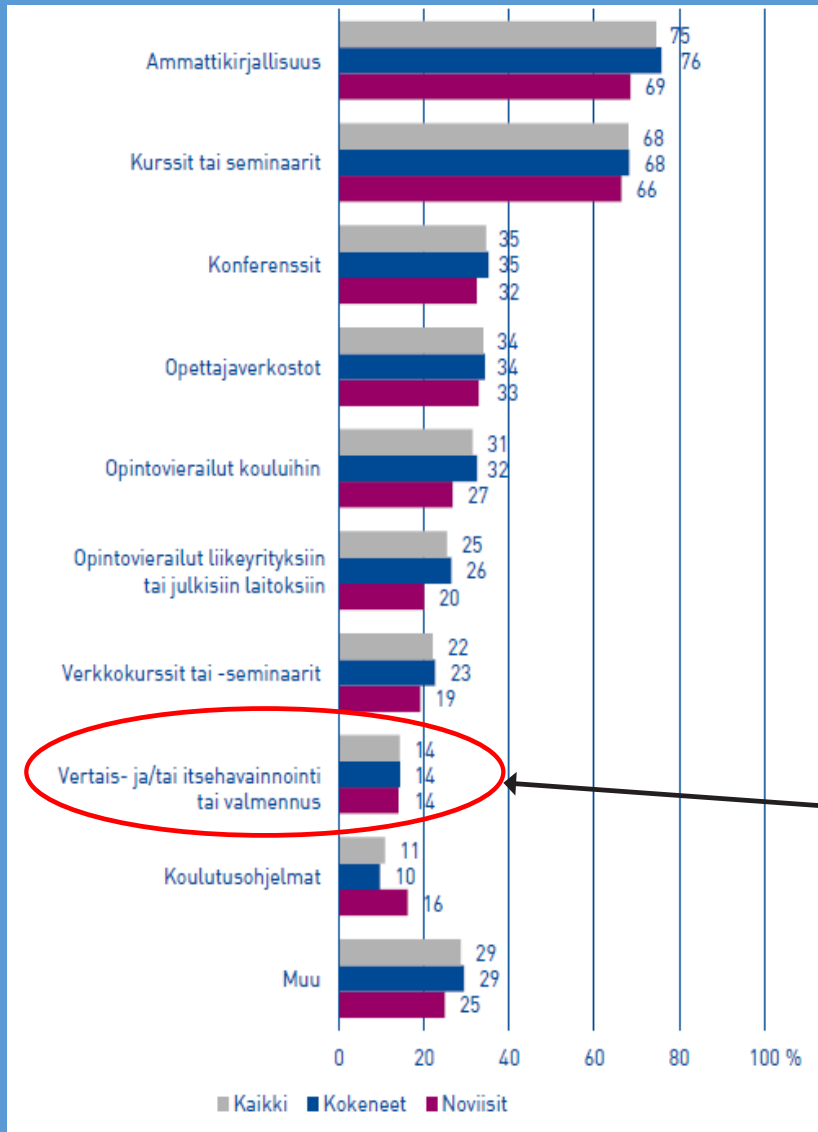
©Olli-Pekka Malinen, lines Palmu & Juha Kontinen

Montako tuntia käytit viimeisen kokonaisen kalenteriviikon aikana ammatillisen kehittymisen toimintoihin?

Suomessa opettajien ammatillisen osaamisen kehittymiseen käyttämän ajan keskiarvo oli TALIS -maista kolmanneksi alhaisin.

Suomalaisopettajien osallistuminen ammatillisen osaamisen kehittämistoimintoihin viimeisen 12 kuukauden aikana

Yhteisopettajuus ja Lesson Study-toiminta mahdollistavat nämä osana opetustyötä

Lähde: Taajamo, M. & Puhakka, E. (2019). Opetuksen ja oppimisen kansainvälinen tutkimus TALIS 2018 – Perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 ensituloksia

Effective Teacher Professional Development

Linda Darling-Hammond, Maria E. Hyler, and Madelyn Gardner,
with assistance from Danny Espinoza

LEARNING
POLICY
INSTITUTE

JUNE 2017

Millainen täydennyskoulutus edistää tehokkaasti opettajien ammatillista kehittymistä?

1. Keskittyy johonkin rajattuun sisältöön.
2. Hyödyntää aktivoivia ja osallistavia oppimismenetelmiä.
3. Ohjaa opettajia yhteistyöhön.
4. Esittelee konkreettisia esimerkkejä hyvistä käytänteistä.
5. Tarjoaa asiantuntijoiden ohjaustukea.
6. Tarjoaa mahdollisuuden palautteen antamiseen, vastaanottamiseen sekä reflektioon.
7. On riittävän pitkäkestoista.

Lähde: https://learningpolicyinstitute.org/sites/default/files/product-files/Effective_Teacher_Professional_Development_REPORT.pdf

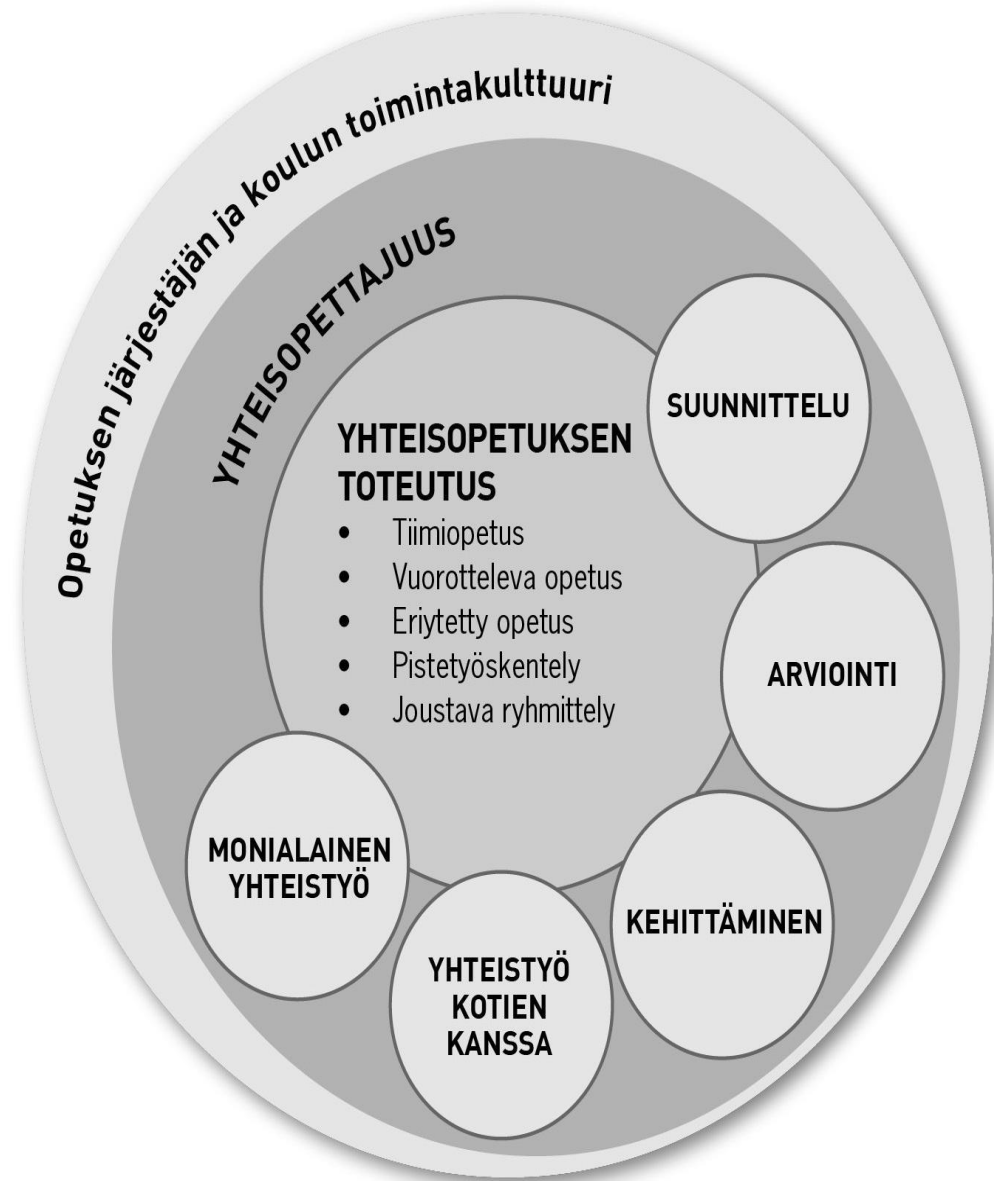
©Olli-Pekka Malinen, lines Palmu & Juha Kontinen

Miten yhteisopetus tukee osaamisen
jakamista ja kehittymistä?

©Olli-Pekka Malinen, Iina Palmu & Juha Kontinen

Yhteisopettajuus

©Olli-Pekka Malinen, Iines Palmu & Juha Kontinen

Yhteisopetuksen työtapoja

Työtapa	Päätyyppi
Vuorotteleva opetus	Täydentävä ja avustava opetus
Kaksi heterogeenistä ryhmää	Rinnakkain opettaminen
Kaksi homogeenistä ryhmää	
Pistetyöskentely	
Eriyttävä / vaihtoehtoinen opettaminen	
Joustava ryhmittely	
Tiimiopettaminen	Tiimiopettajuus

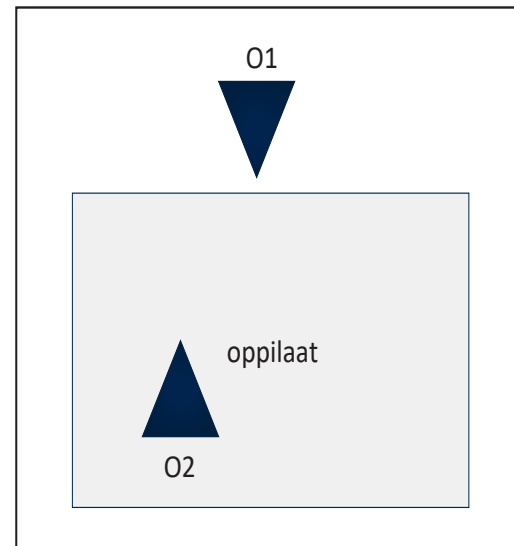
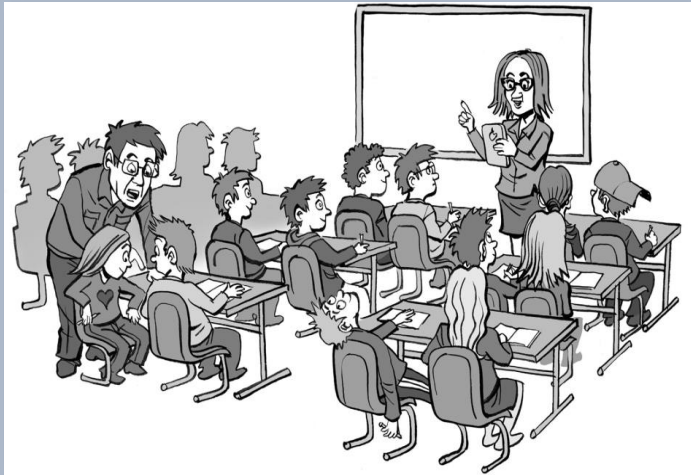
Muokattu lähteistä: Ahtiainen, R., Beirad, M., Hautamäki, J., Hilasvuori, T., & Thuneberg, H. (2011). Samanaikaisopetus on mahdollisuus. Tutkimus Helsingin pilottikoulujen uudistuvasta opetuksesta. Helsingin kaupungin opetusviraston julkaisusarja A, 1, 2011.

Solis, M., Vaughn, S., Swanson, E., & Mcculley, L. (2012). Collaborative models of instruction: The empirical foundations of inclusion and co-teaching. *Psychology in the Schools*, 49(5), 498-510.

©Olli-Pekka Malinen, Iina Palmu & Juha Kontinen

Avustava ja täydentävä opettaminen

Yksi opettaja vetovastuussa koko luokan opetuksesta, toinen tarkkailee ja avustaa.

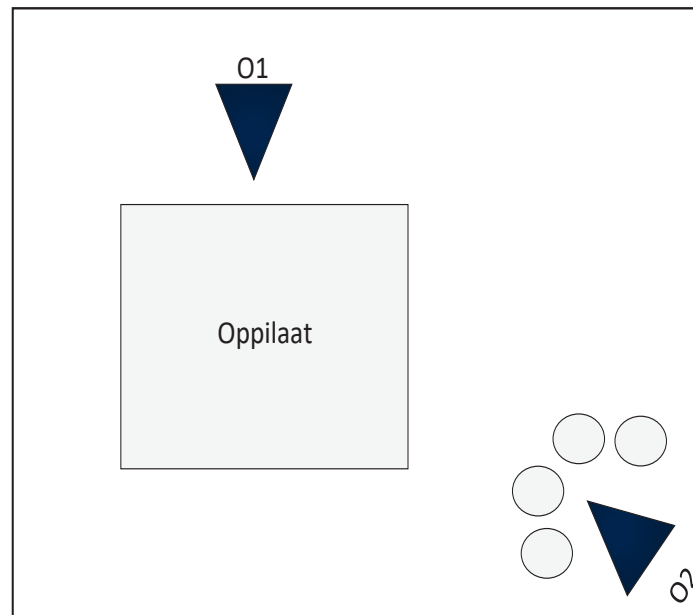
O1 = Opettaja 1 ja O2= Opettaja 2

©Olli-Pekka Malinen, Iines Palmu & Juha Kontinen

Rinnakkain opettaminen: Eriytyvä / vaihtoehtoinen opettaminen

Toinen opettaa suurinta osaa luokasta. Toinen opettaa pientä ryhmää, jonka oppilaat tarvitsevat kertausta ja/tai yksilöllisempää opetusta. Pienryhmä voi tarvittaessa siirtyä hiljaisempaan tilaan.

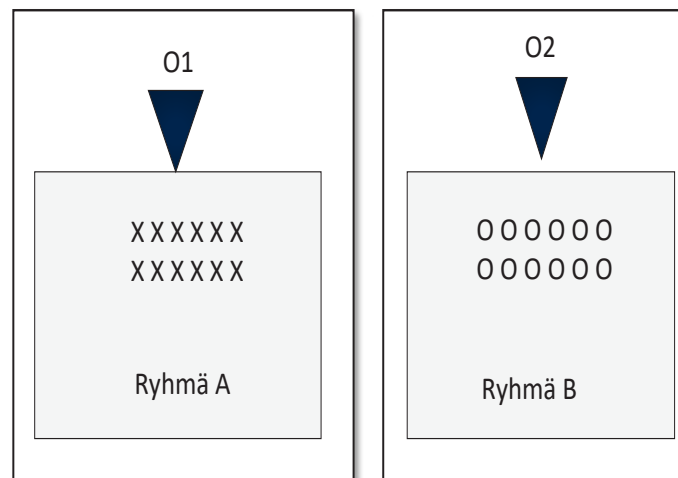

O1 = Opettaja 1 ja O2= Opettaja 2

©Olli-Pekka Malinen, Iines Palmu & Juha Kontinen

Rinnakkain opettaminen: Kaksi homogeenistä ryhmää

Luokka jaetaan kahteen ryhmään oppilaiden osaamisen perusteella. Käytetään esim. silloin, kun osa tarvitsee asian perusteiden kertausta ja osa on valmis aiheen laajentamiseen.

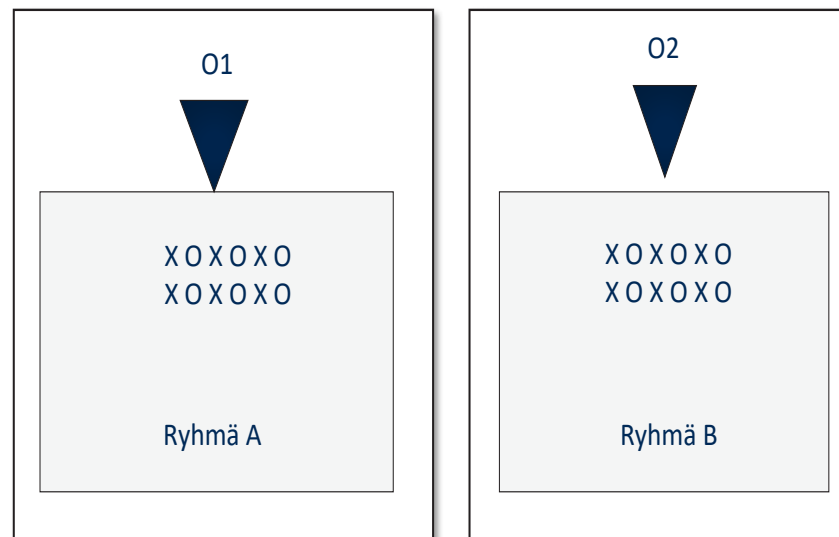

01 = Opettaja 1 ja 02 = Opettaja 2

©Olli-Pekka Malinen, Iines Palmu & Juha Kontinen

Rinnakkain opettaminen: Kaksi heterogeenistä ryhmää

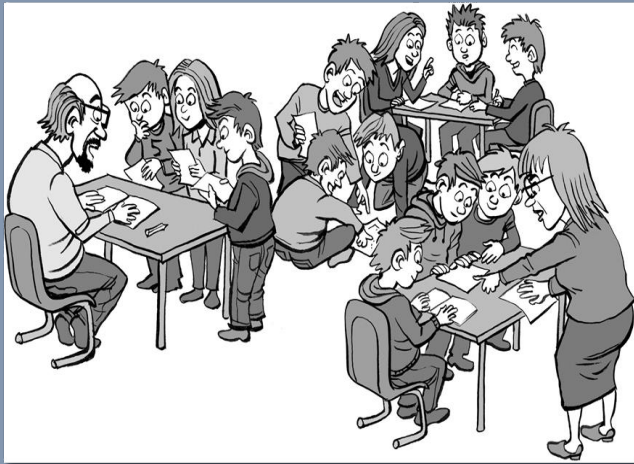
Luokka puolitetaan kahteen heterogeeniseen ryhmään.
Kumpikin opettaja opettaa saman oppisisällön omalle ryhmälleen.

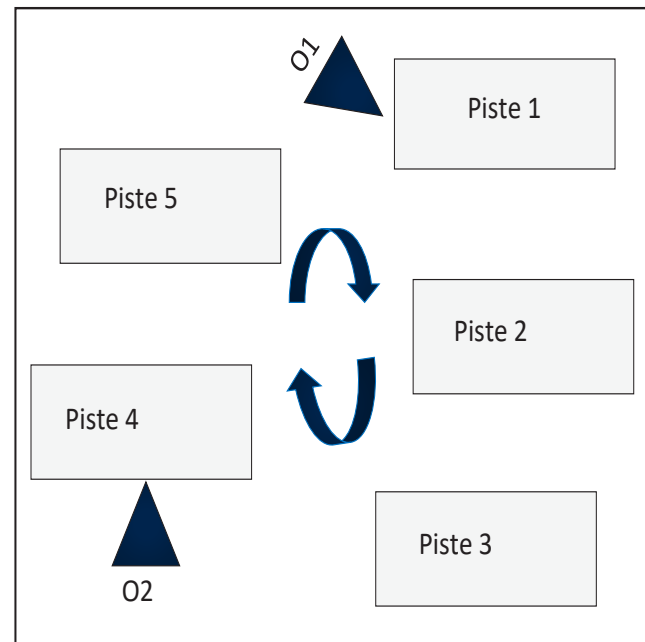
O1 = Opettaja 1 ja O2 = Opettaja 2

©Olli-Pekka Malinen, Iina Palmu & Juha Kontinen

Rinnakkain opettaminen: Pistetyöskentely

Opetettava sisältö jaetaan opettajien kesken.
Oppilaat kiertävät pienryhmissä toimintapisteitä.

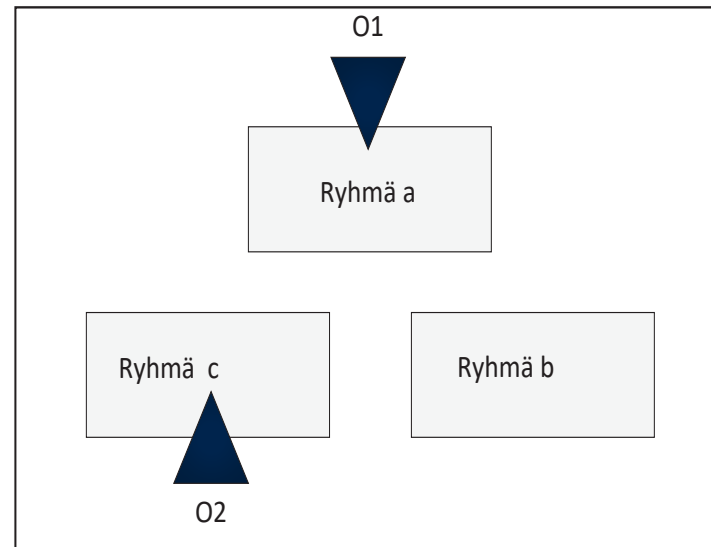

O1 = Opettaja 1 ja O2= Opettaja 2

©Olli-Pekka Malinen, Iina Palmu & Juha Kontinen

Rinnakkain opettaminen: Joustava ryhmittely

Oppilaita ryhmitellään opettajien kesken, yksi ryhmä voi työskennellä itsenäisesti. Ryhmäjakoja vaihdellaan. Opetus voi tapahtua samassa / eri tilassa.

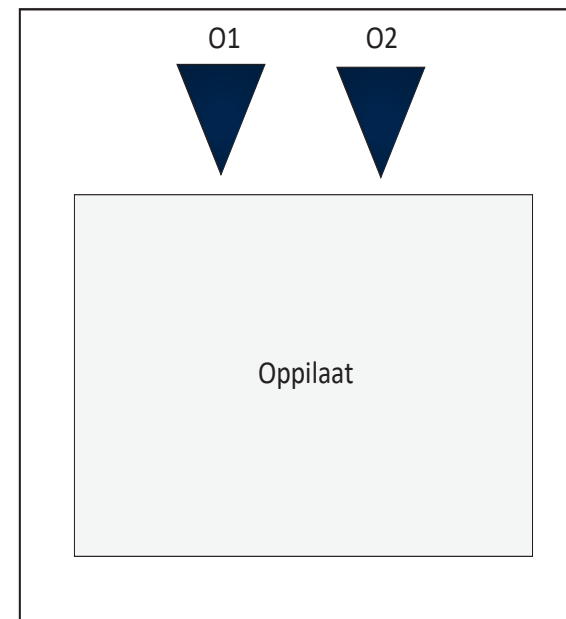
O1 = Opettaja 1 ja O2= Opettaja 2

Rinnakkain opettaminen:

Tiimiopettaminen

Opettajat opettavat yhdessä koko luokkaa vaihtaen joustavasti ja luontevasti vetovastuuta.

O1 = Opettaja 1 ja O2= Opettaja 2

©Olli-Pekka Malinen, Iines Palmu & Juha Kontinen

Learning to co-teach: a systematic review

(arvioinnissa oleva tutkimus)

Anna Rytivaara, Jyväskylän yliopisto

Raisa Ahtiainen, Helsingin yliopisto

lines Palmu, Valteri

Henri Pesonen, Oslon yliopisto

Olli-Pekka Malinen, Helsingin yliopisto

UiO : University of Oslo

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

UNIVERSITY OF HELSINKI

©Olli-Pekka Malinen, lines Palmu & Juha Kontinen

Tutkimuksen lähtökohta

- Yhteisopettajuus on monitahoinen käytänte, joka perustuu opettajien jaettuun näkemykseen ja vastuuseen kaikkien oppilaiden opetuksesta ja oppimisesta (Fluijt y., 2016)
- Opettajien oppiminen voidaan ymmärtää muutoksena opettajien ajattelussa, tiedoissa, uskomuksissa, toiminnassa, taidoissa tai asenteissa (Hoekstra & Korthagen, 2011; Vermunt & Endedijk, 2011; Zwart ym., 2007)
- Siitä, miten opettajat oppivat a) yhteisopettamaan ja b) yhteisopetuksen kautta, tiedetään varsin vähän

©Olli-Pekka Malinen, Iines Palmu & Juha Kontinen

Tutkimuskysymykset

1. Minkä yhteisopetuksen piirteiden oppimiseen opettajat keskittyvät yhteisopetukseen liittyvää täydennyskoulutusta käsittelevissä tutkimuksissa?
2. Miten opettajien oppimista on tuettu yhteisopetukseen liittyvää täydennyskoulutusta käsittelevissä tutkimuksissa?
3. Miten opettajat oppivat ja miten opettajien oppimista on arvioitu yhteisopetukseen liittyvää täydennyskoulutusta käsittelevissä tutkimuksissa?

©Olli-Pekka Malinen, Iines Palmu & Juha Kontinen

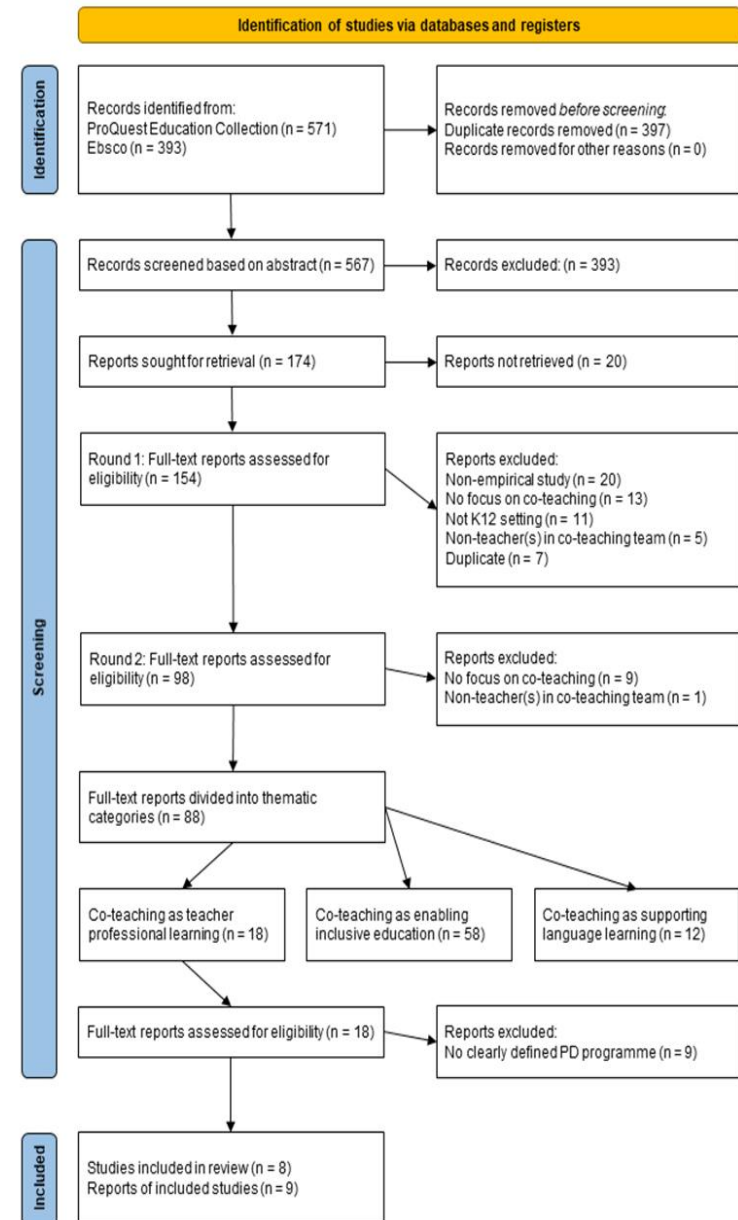
Tutkimuskysymykset

1. Minkä yhteisopetuksen piirteiden oppimiseen opettajat keskittyvät yhteisopetukseen liittyvää täydennyskoulutusta käsittelevissä tutkimuksissa?
2. Miten opettajien oppimista on tuettu yhteisopetukseen liittyvää täydennyskoulutusta käsittelevissä tutkimuksissa?
3. **Miten opettajat oppivat ja miten opettajien oppimista on arvioitu yhteisopetukseen liittyvää täydennyskoulutusta käsittelevissä tutkimuksissa?**

©Olli-Pekka Malinen, Iines Palmu & Juha Kontinen

Tarkasteltavien tutkimusten valinta

- 567 artikkelin tiivistelmästä lopulliseen tarkasteluun valikoitui 9 artikkelia

©Olli-Pekka Malinen, Iines Palmu & Juha Kontinen

Tarkasteluun valikoidut tutkimukset

Tekijät	Vuosi	Artikkelin nimi
Bryant Davis, K. E., Dieker, L., Pearl, C., & Kirkpatrick, R. M.	2012	Planning in the middle: Co-planning between general and special education.
Faraclas, K. L.	2018	A professional development training model for improving co-teaching performance.
Jang, S.	2010	The impact on incorporating collaborative concept mapping with coteaching techniques in elementary science classes.
Nilsson, P.	2015	Catching the moments - coteaching to stimulate science in the preschool context.
Pearl, C., Dieker, L. A., & Kirkpatrick, R. M.	2012	A five-year retrospective on the Arkansas department of education co-teaching project.
Ploessl, D. M., Rock, M. L., Schoenfeld, N., & Blanks, B.	2010	On the same page: Practical techniques to enhance co-teaching interactions.
Scheeler, M. C., Congdon, M., & Stansbery, S.	2010	Providing immediate feedback to co-teachers through bug-in-ear technology: An effective method of peer coaching in inclusion classrooms.
Shaffer, L., & Thomas-Brown, K.	2015	Enhancing teacher competency through co-teaching and embedded professional development.
Thomas-Brown, K. A., & Sepetys, P	2011	A veteran special education teacher and a general education social studies teacher model co-teaching: The CoPD model.

©Olli-Pekka Malinen, lines Palmu & Juha Kontinen

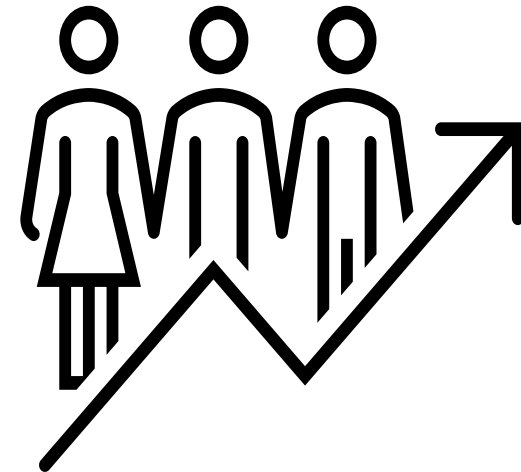
Miten opettajat oppivat ja miten oppimista arvioitiin?

Opettajien oppiminen

- 8 artikkelissa raportoitiin jonkinlaisesta muutoksesta
- 1 artikkelissa opettajien oppimista ei lainkaan arvioitu

Käytetyt oppimisen arviointimenetelmät

- havainnointi
- videoanalyysi
- haastattelut
- kyselyt opettajille
- oppilaiden koetulokset

©Olli-Pekka Malinen, Iines Palmu & Juha Kontinen

Miten yhteisopetus tukee osaamisen
jakamista ja kehittymistä?

©Olli-Pekka Malinen, Iines Palmu & Juha Kontinen

Effective Teacher Professional Development

Linda Darling-Hammond, Maria E. Hylar, and Madelyn Gardner,
with assistance from Danny Espinoza

LEARNING
POLICY
INSTITUTE

JUNE 2017

Millainen täydennyskoulutus edistää tehokkaasti opettajien ammatillista kehittymistä?

1. Keskittyy johonkin rajattuun sisältöön.
2. Hyödyntää aktivoivia ja osallistavia oppimismenetelmiä.
3. Ohjaa opettajia yhteistyöhön.
4. Esittelee konkreettisia esimerkkejä hyvistä käytänteistä.
5. Tarjoaa asiantuntijoiden ohjaustukea.
6. Tarjoaa mahdollisuuden palautteen antamiseen, vastaanottamiseen sekä reflektioon.
7. On riittävän pitkäkestoista.

Lähde: https://learningpolicyinstitute.org/sites/default/files/product-files/Effective_Teacher_Professional_Development_REPORT.pdf

©Olli-Pekka Malinen, Iina Palmu & Juha Kontinen

Keskustelu ryhmissä

Keskusteluaikaa ryhmissä X min

1. Millaisia kokemuksia sinulla on osaamisen kehittämisestä ja jakamisesta yhteisopettajuuden kautta?
2. Mitkä tekijät kokemuksesi mukaan edesauttavat osaamisen jakamista ja kehittymistä yhteisopettajuuden kautta?

©Olli-Pekka Malinen, Iina Palmu & Juha Kontinen

Lesson study-malli osaamisen jakamisessa ja kehittämässä

©Olli-Pekka Malinen, Iines Palmu & Juha Kontinen

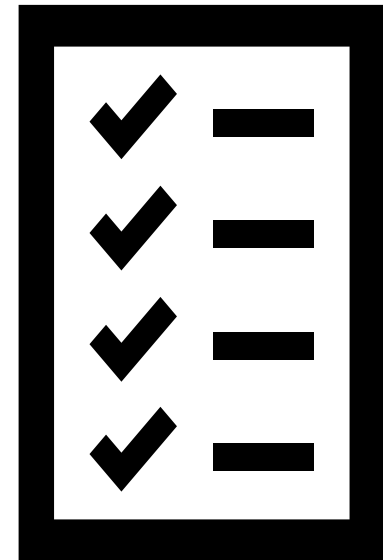
Lesson study -malli

- Lähtöisin Japanista, suosittu täydennyskoulutusmenetelmä myös muualla Aasiassa mm. Kiina, Singapore
- Käyttö lisääntynyt ympäri maailmaa mm. Yhdysvallat, Ruotsi, Alankomaat, Englanti
- Lesson Studyn leviämistä ja tutkimusta edistää World Association of Lesson and Learning Studies (<http://www.walsnet.org/>)
- Malli perustuu ns. tutkimustunteihin
 - Oppitunteja, jotka 3–6 opettaja tiimi yhdessä suunnittelee, opettaa/havainnoi sekä analysoi
 - Analyysin kohteena opetuksen toimivuus varsinkin oppilaiden näkökulmasta

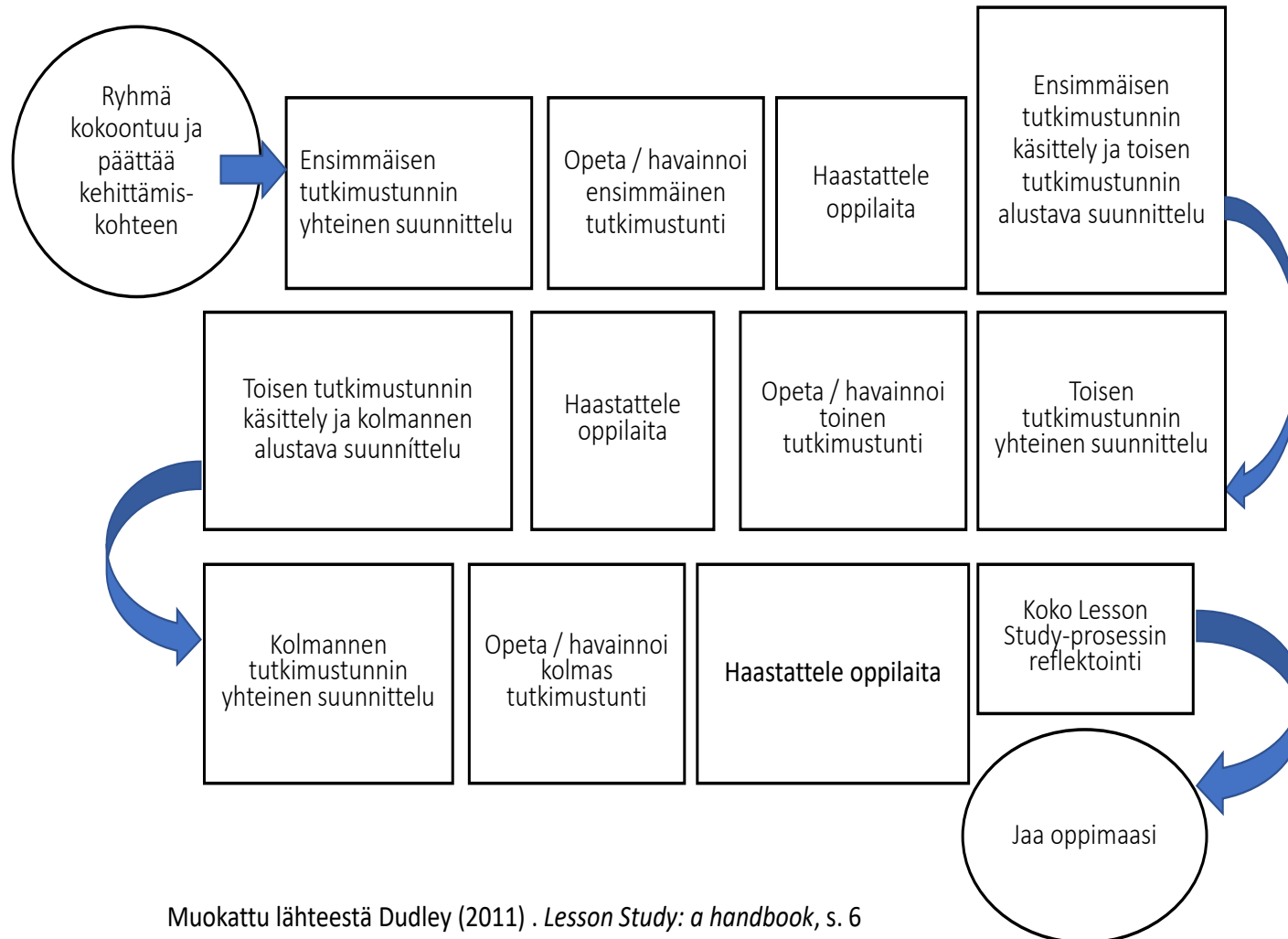
©Olli-Pekka Malinen, Iines Palmu & Juha Kontinen

Lesson Study -mallin sovelluskohteita muualla maailmassa

- Tietyn oppiaineen opetuksen kehittäminen
- Tiettyjen luokka-asteiden opetuksen kehittäminen (esim. alkuopetus)
- Ei-akateemisten taitojen (esim. vuorovaikutustaidot) opetuksen kehittäminen.
- Oppilaiden oppimisvaikeudet huomioivan opetuksen kehittäminen
- Opetussuunnitelmauudistuksen jalkauttaminen oppituntien käytänteisiin

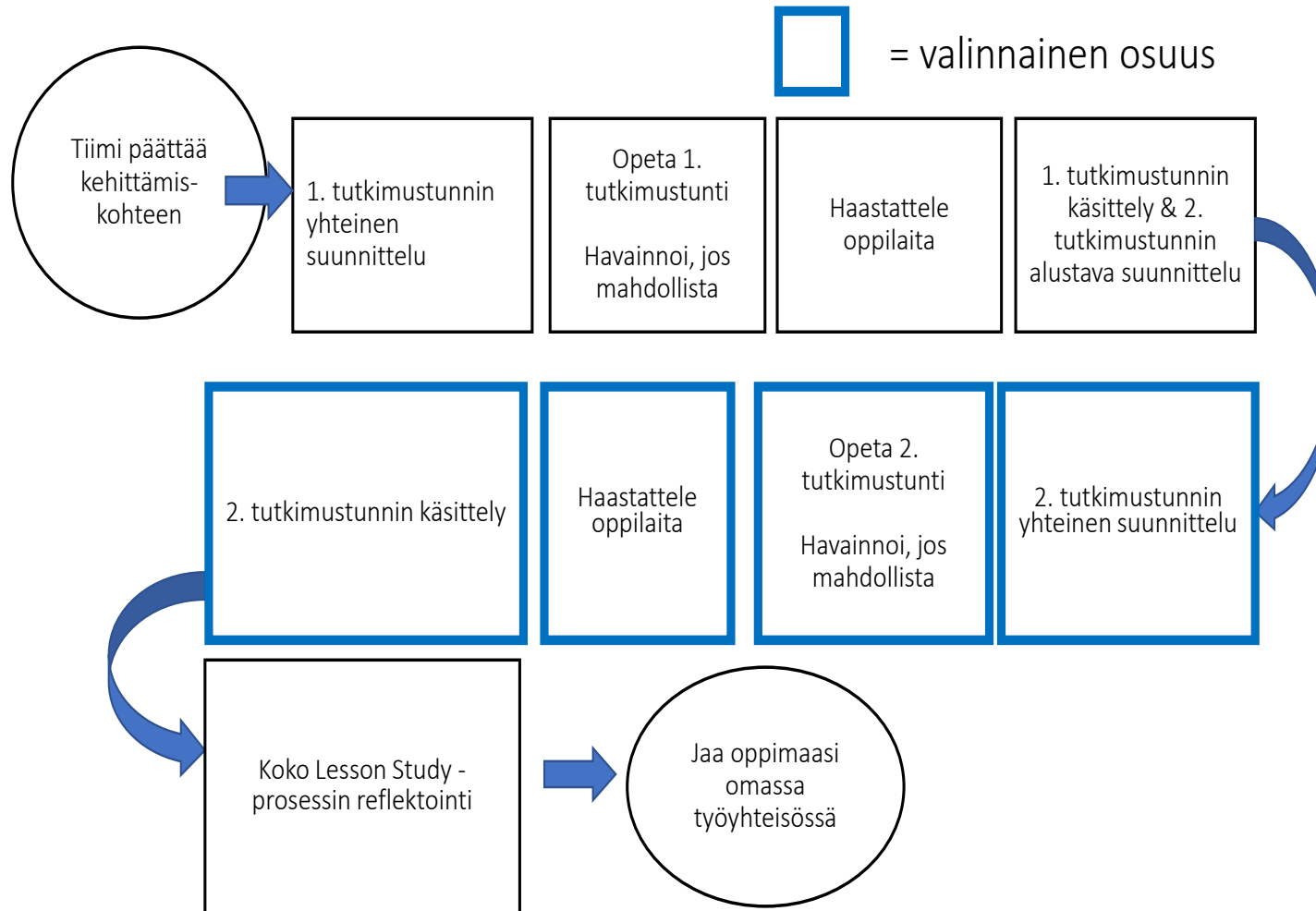

Perusmuotoinen Lesson study -prosessi

Muokattu lähteestä Dudley (2011) . *Lesson Study: a handbook*, s. 6

Lesson study: kevennetty versio

Muokattu lähteestä Dudley (2011) . *Lesson Study: a handbook*, s. 6

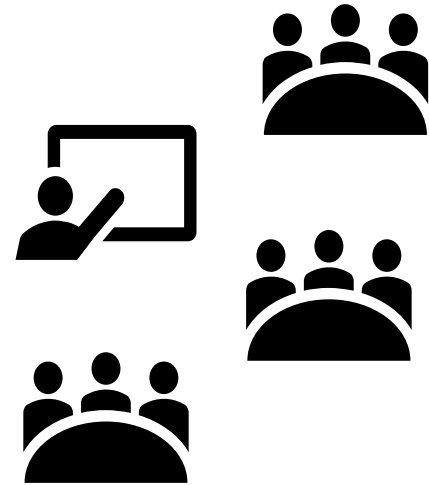
Lesson Studyn sopiva kehittämistavoite

- Liittyy pedagogiseen menetelmään tai oppisisältöön, joka linkittyy koulun opetussuunnitelmaan tai muuhun kehittämiskohteeseen (esim. yhteisopettajuus)
- Riittävän konkreettinen, jotta sen pohjalta voidaan suunnitella oppitunti
- Niin rajattu, että oppilaiden on mahdollista siinä edistyä yhdessä tutkimustunnissa

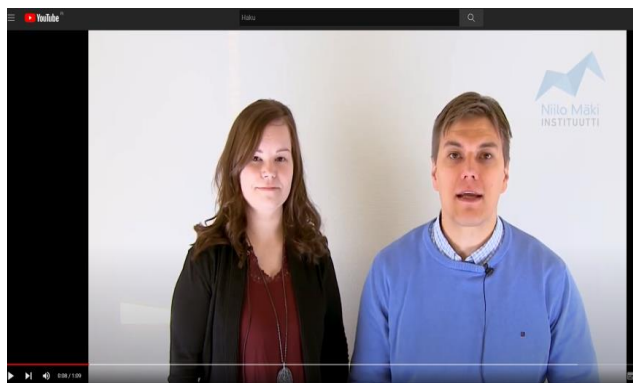

Toteuttamamme Lesson Study -koulutukset

- Suunnattu perusopetuksen luokan-, aineen- ja erityisopettajille sekä rehtoreille.
- Tietyltä koululta osallistuu vähintään 3 opettajaa, jotka muodostavat LS-tiimin
- Toimeksiantona yhdessä kehittää, suunnitella ja toteuttaa opetustaan yhteisopettajuutta hyödyntäen
- Käytännössä tiimit suunnittelevat, toteuttavat, refleктоivat ja raportoivat 1-3 tutkimustuntia
- Aloitus lähipäivällä, jonka aiheena yhteisopettajuus, LS-malli sekä tiimien ohjeistus LS-työskentelyn alkuun
- Lähipäivän jälkeen tiimit aloittavat LS-työskentelyn koulussaan

Lesson Study -prosessin tukimateriaalit

Sisällys

Johdanto	3
1. Kehittämistavoitteiden muotoilu.....	5
2. Tutkimustunnin luokan kuvaus ja tapausoppilaiden valinta	6
Luokan perustiedot	6
Luokan oppilaiden tuen tarve.....	6
Tapausoppilaiden valinta	6
3. Apulauseita oppilaiden tarpeiden nimeämiseksi	10
4. Tutkimustunnin suunnittelu- ja reflektiolomake	10
5. Tapausoppilaiden havainnointi- ja reflektiolomake.....	14
6. Tutkimustunnin havainnoinnissa huomioitavia asioita.....	16
7. Tapausoppilaiden haastattelu.....	17
8. Kysymyksiä tutkimustunnin opettajalle.....	18
9. Ryhmän reflektointikeskustelu	19
10. Tutkimustunnin edelleen kehittäminen.....	20
11. Koko Lesson Study -prosessin reflektointi	21

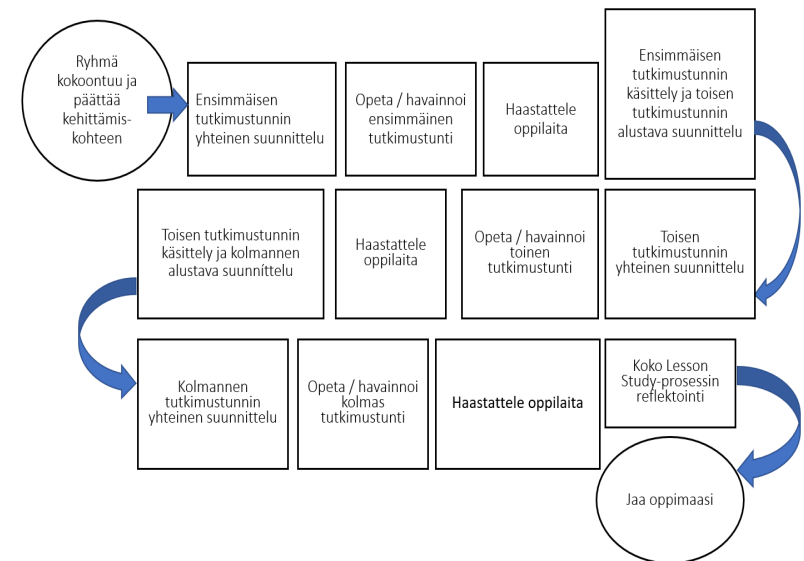
Kokemukset Lesson Study -toiminnasta Suomessa

Aineistona 37 tiimin vastaukset työkirjan kysymyksiin:

1. Mitä odotuksia sinulla oli /mitä halusit oppia ennen prosessia?
2. Mikä yllätti sinut?
3. Millainen oli oma panoksesi tähän Lesson Study -prosessiin?
4. Mitä uusia oivalluksia olet saanut kollegoiltasi?
5. Mikä vaikutus näillä oivalluksilla on omaan opetukseesi?
6. Miten Lesson Study -tiiminne aikoo jatkaa tästä eteenpäin?
7. Mikä voisi olla seuraavan Lesson Study -prosessin kehittämistavoite?

Tuloksia Lesson Study –prosessin toteutumisesta

- Odotukset ennen LS-prosessia keskittyivät kollegoihin ja yhteistyöhön (esim. aikaa yhteiselle suunnittelulle ja työlle) sekä työskentelytapoihin (esim. harjoitellaan yhdessä uutta)
- Vaaditun työpanoksen koettiin jakautuneen tiimissä pääosin tasaisesti
- Vain kaksi tiimiä kertoi, ettei työmäärä jakautunut tasaisesti, mutta silloinkin työnjako oli perusteltu ja tiimin jäsenet suhteellisen tyytyväisiä

Tuloksia osaamisen jakamisesta ja kehittymisestä Lesson Study toiminnan myötä

Useimmat tiimit raportoivat:

- kollegoilta oppiminen samalla kun havainnoi oppilaita ja näiden oppimista
- Kollegan taitojen tunnistaminen ja hyödyntäminen
- Oppilaantuntemuksen kasvaminen ja monipuolistuminen, kun havaintoja jaettiin tiimissä

Noin puolet tiimeistä raportoi:

- Uusien pedagogisia lähestymistapojen oppiminen (esim. oppituntien strukturointi)

Vain muutama tiimi raportoi:

- Prosessin vaikutus omaan opettamiseen oli vähäistä

Muita kokemuksia:

- kasvanut rohkeus kokeilla uutta ja rennompia ote oppituntien suunnitteluun
- Korostettiin myös opettajan ja oppilaan välisen vuorovaikutuksen tärkeyttä

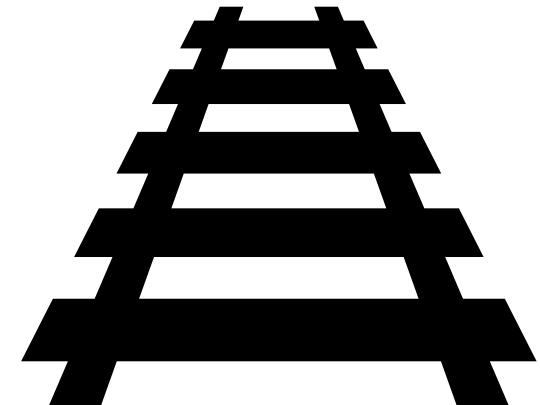
Lesson Study tiimien jatkosuunnitelmat

Vastauksissa korostuivat:

- opettamiseen ja kasvattamiseen liittyvien asioiden pohdinnalle varattava yhteinen aika
- oppilaiden kanssa vuorovaikuttamiseen varattava aika
- mallin esittely ja laajempi hyödyntäminen oman koulun sisällä

LS-prosessin jatkokehittämisasihteita:

- yhteisopettajuuden kehittäminen
- yhteissuunnitteluajan tehokkaampi hyödyntäminen
- eriyttämisen yhteinen suunnittelu
- yhteistyö yli luokkarajojen

Effective Teacher Professional Development

Linda Darling-Hammond, Maria E. Hyler, and Madelyn Gardner,
with assistance from Danny Espinoza

LEARNING
POLICY
INSTITUTE

JUNE 2017

Millainen täydennyskoulutus edistää tehokkaasti opettajien ammatillista kehittymistä?

1. Keskittyy johonkin rajattuun sisältöön.
2. Hyödyntää aktivoivia ja osallistavia oppimismenetelmiä.
3. Ohjaa opettajia yhteistyöhön.
4. Esittelee konkreettisia esimerkkejä hyvistä käytänteistä.
5. Tarjoaa asiantuntijoiden ohjaustukea.
6. Tarjoaa mahdollisuuden palautteen antamiseen, vastaanottamiseen sekä reflektioon.
7. On riittävän pitkäkestoista.

Lähde: https://learningpolicyinstitute.org/sites/default/files/product-files/Effective_Teacher_Professional_Development_REPORT.pdf

©Olli-Pekka Malinen, Iines Palmu & Juha Kontinen

Vaikuttavan täydennyskoulutuksen elementtien toteutuminen Lesson Study –prosessissa*

1.	Keskittyy johonkin rajattuun sisältöön.	
2.	Hyödyntää aktiivisia ja osallistavia oppimismenetelmiä.	
3.	Ohjaa opettajia yhteistyöhön.	
4.	Esittelee konkreettisia esimerkkejä hyvistä käytänteistä.	
5.	Tarjoaa asiantuntijoiden ohjaustukea.	
6.	Tarjoaa mahdollisuuden palautteen antamiseen, vastaanottamiseen sekä reflektioon.	
7.	On riittävän pitkäkestoista.	

*Perustuu pitämiemme Lesson Study -koulutusten suulliseen palautteeseen ja loppuraportteihin:

Lisälukemista Lesson Study -mallista

<https://bulletin.nmi.fi/tag/lesson-study/>

Kokeilut ja käytänteet

Olli-Pekka Malinen
Ilina Palmu

LESSON STUDY – maailmalla koeteltu menetelmä opettajien ammatillisen osaamisen kehittämiseen

Kohokohdat

- Suuri osa suomalaisista opettajista vaikuttaa tällä hetkellä jäävän ilman systemaattista täydennyskoulutusta, jossa toteutuisivat tutkimusnäytön mukaiset vaikuttavan täydennyskoulutuksen piirteet.
- Lesson Study on maailmalla suosittu ja hyväksi havaittu opettajien yhteistyöhön pohjautuva täydennyskoulutuksen malli, jota olemme nyt kokeilleet Suomessa.
- On ollut positiivinen yllätys, miten hyvin opettajatiimit ovat pystyneet työskentelemään Lesson Study -menetelmällä, vaikka ohjaustuki on ollut hyvin kevyttä.
- Saamamme palautteen mukaan Lesson Study -työskentely on tarjonnut opettajille mahdollisuuden käydä kollegojen kanssa konkreettista keskustelua opettamisesta.

Koulumaailman muutokset ovat tuoneet mukanaan vaatimuksia opetuksen ja oppimisen käytänteiden kehittämiseksi. Suomessa onkin tarve pitkäjänteiseen ammatilliseen kehittämiseen, joka keskittyy konkreettisesti opetuksen ja oppimiseen. Lesson Study on kansainvälisesti suosittu opettajien täydennyskoulutuksen malli, joka kiinnittyy vahvasti kouluarkeen. Siinä ryhmä opettajia suunnittelee yhdessä niin sanotun tutkimustunnin, pitää sen oppilaille sekä

havainnoi ja arvioi opetuksen toimivuutta. Lesson Study -mallissa opettajia ohjataan tietoisesti pedagogiseen keskusteluun, jossa he puretuvat konkreettisiin ongelmiin. Kokeilumme koostuu kuudesta täydennyskoulutuksesta, joihin on osallistunut yhteensä noin 150 opettajaa. Kolmen kuukauden pituisen koulutus- ja kehittämiskaksikon aiheena on ollut yhteisopettajuus ja työskentelytapana Lesson Study -malli. Kokemuksemme mukaan Lesson Study on

Keskustelu ryhmissä

Keskusteluaikaa ryhmissä X min

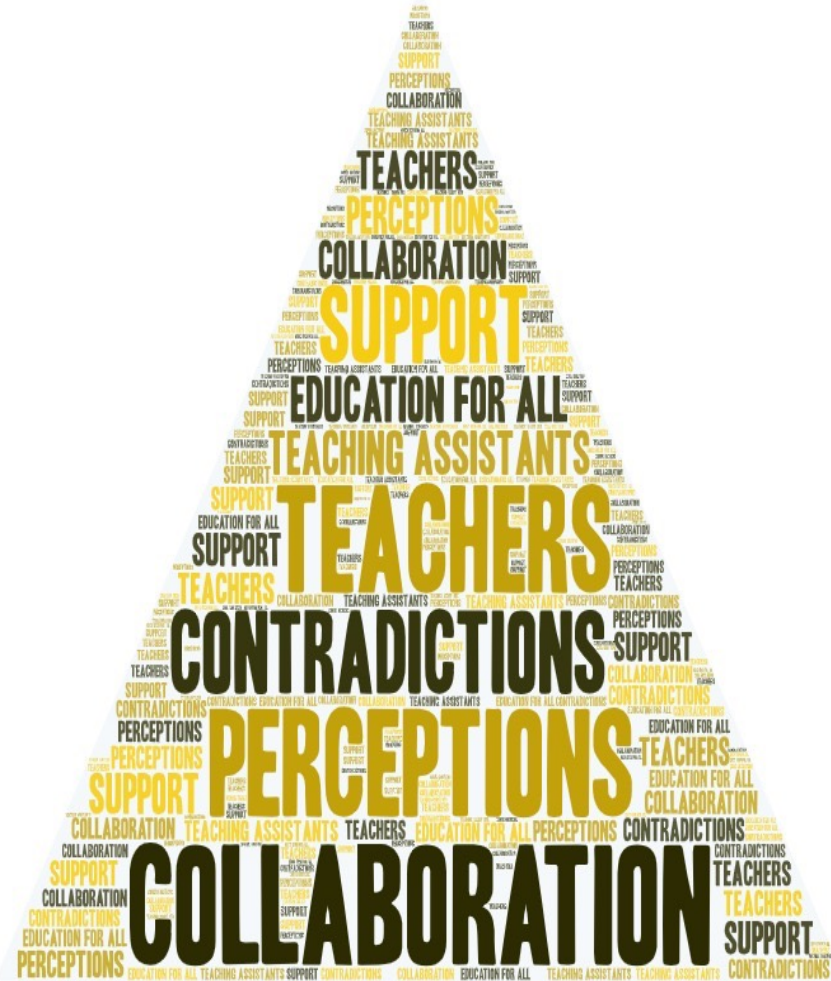
1. Miten ja mihin tarkoitukseen Lesson Study -mallia voisi soveltaa omassa oppilaitoksessasi?

©Olli-Pekka Malinen, Iines Palmu & Juha Kontinen

Kiitos!

©Olli-Pekka Malinen, Iines Palmu & Juha Kontinen

7.12.2022

Birgit Paju

Inklusiivinen koulu ja osallisuus

Inklusion käsite, toimintajärjestelmä, opettajien ja koulunkäyntiöhaajien käsitykset, ristiriidat, yhteistyön muodot, malli käytänteiden kehittämiseksi

Birgit Paju, KT, eo, rehtori

Mikä sai tutkimaan?

Ristiriita 1. Oppilaiden vertaisoppimisen malli puuttuu!

Ristiriita 2. Integraatioon liittyvä yhteistyö on yhtä oravannahkakauppaa!

Ristiriita 3. Yhteisopetusluokassa koettua; kun yhteistyö ei ollutkaan pelkkää kemiaa!

Ristiriita 4: Kun kaikki meni metsään niin mitä olisi pitänyt tehdä toisin?

Ristiriita 5: Mitä tuen portaat ovat käytännössä?

7.12.2022

Birgit Paju

Mitä tulee mieleen inkluusiosta?

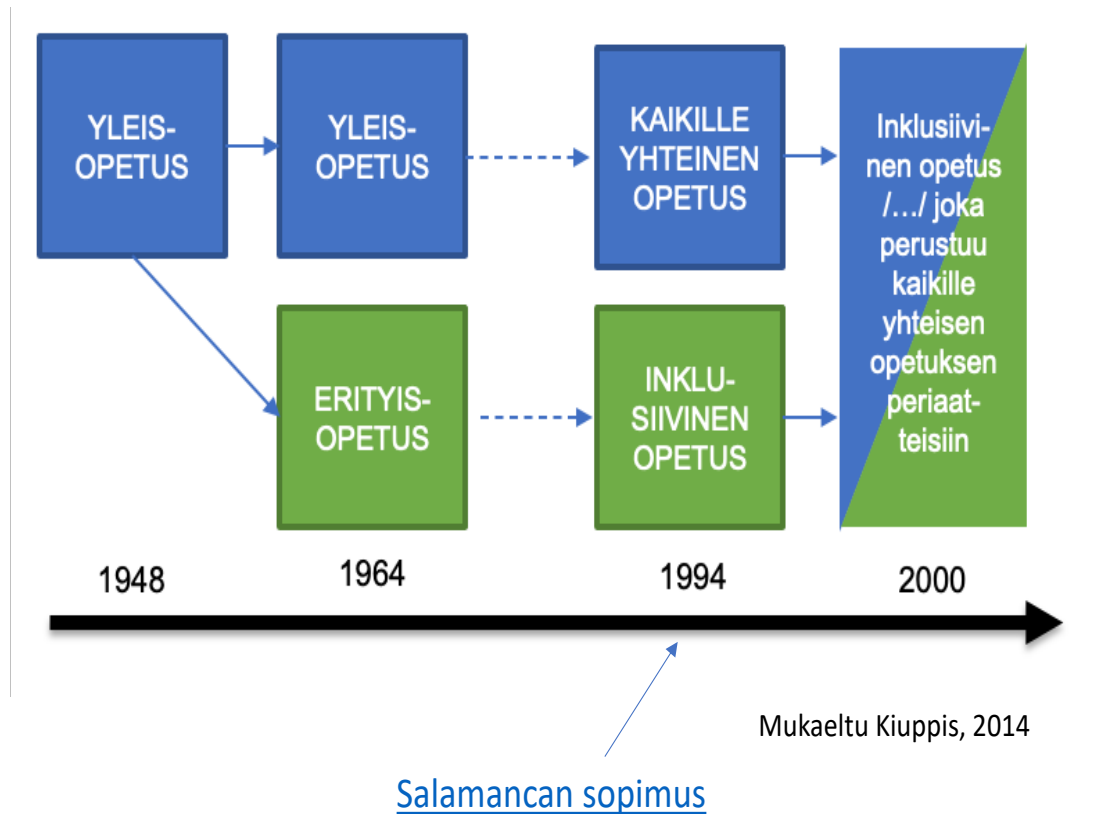

7.12.2022

Birgit Paju

Inklusion eri painotukset (UNESCO)

- kaksi poliittista suuntausta ohjannut kehitystä
- muutos integraatioon perustuvasta ns. vanhasta ajattelusta **inklusiiviseen opetusnäkemykseen**

7.12.2022

Birgit Paju

Inkluusion käsite

Jokaisella lapsella on ainutlaatuiset

- ❖ ominaisuudet,
- ❖ kiinnostuksen kohteet,
- ❖ kyvyt
- ❖ oppimisen tarpeet.

UNESCO:n koulutuspoliittinen teema
SDG 2030

Salamancan sopimus (1994)

(ETNINEN)
TAUSTA

SUKUPUOLI

LAHJAKUUS

VAMMAISUUS

OPPIMISEN TUEN
TARVE

7.12.2022

Birgit Paju

Inkluusio on kaikkien asianosaisten yhteinen prosessi, joka ei lopu koskaan.

(Allan, 2008; Booth & Ainscow, 2002; Felder, 2018; Lakkala, 2008; Lakkala & Thuneberg, 2018; Pesonen, Itkonen, Jahnukainen, Kontu, Kokko, Ojala & Pirttimaa, 2015; Rytivaara, 2012a, 2012b; Takala & Uusitalo-Malmivaara, 2012)

Inklusiivinen opetus Suomessa

Periaatteista käytänteisiin

Inklusiiviset periaatteet

Perusopetuslaki

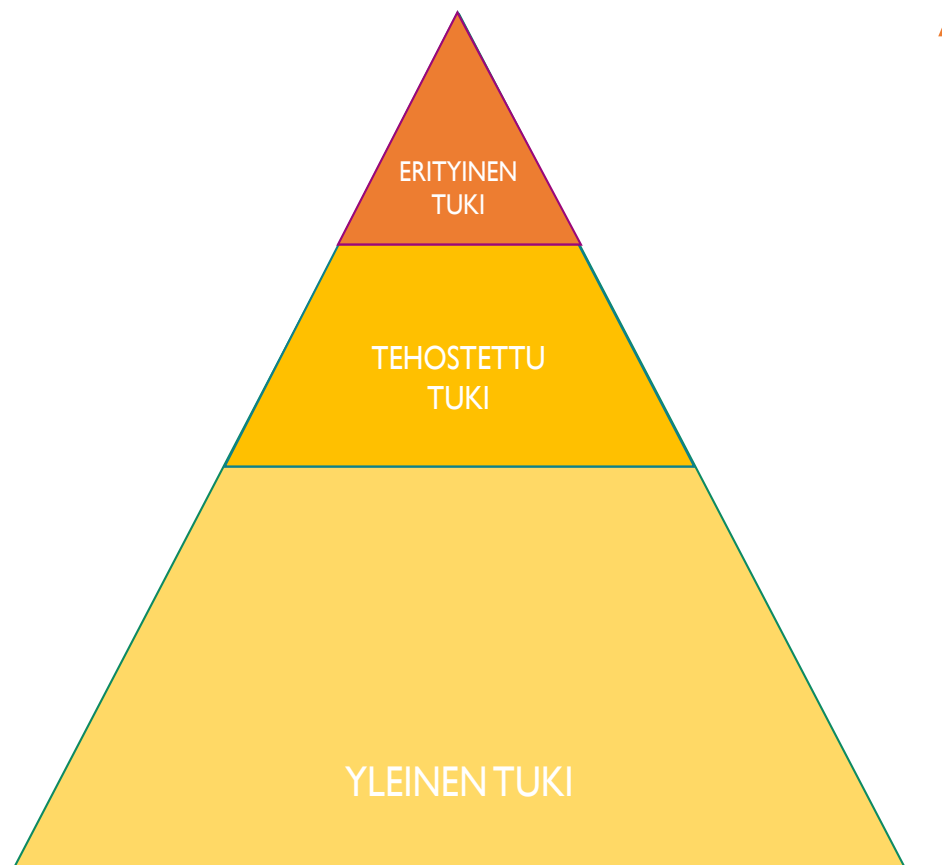
OPS: inklusiivisten
periaatteiden mukaista
toimintaa

Lähikoulu

Inklusiiviset käytänteet

Tuen intensiteetti kasvaa
ylöspäin mentäessä

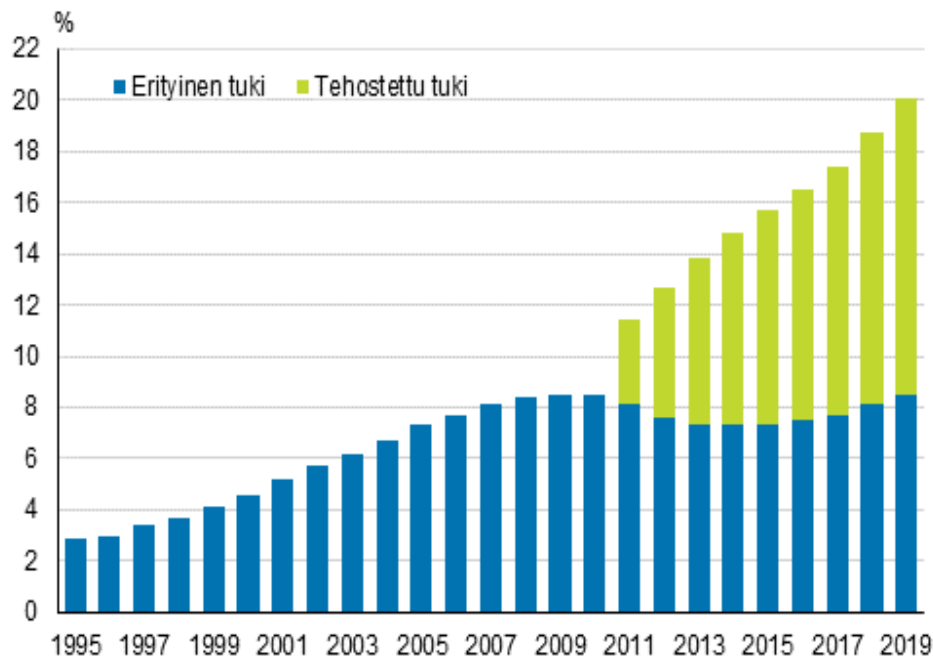
Tehostetun ja erityisen tuen
tasolla tiiviimpi
moniammatillinen yhteistyö

7.12.2022

Birgit Paju

Tarvitaan entistä enemmän eriyttämistä.

- Joka viides peruskoululainen sai erityistä tai tehostettua tukea
- Eriyttämistä tehtävissä, toiminnassa, ohjauksessa, ajassa ja tilassa.

➔ tarve tehokkaammalle yhteiselle, tavoitteelliselle työlle

Lähde: Tilastokeskus
Birgit Paju

7.12.2022

Inkluusio - mistä puhutaan kun puhutaan?

7.12.2022

Birgit Paju

Inkluusion käsite henkilöstön toiminnan näkökulmasta

- Dynaaminen prosessi, jota kehitetään vuorovaikutuksissa toimijoiden kesken.
- Ratkaistaan yhdessä toiminnan muutosta koskevia ristiriitoja.
- Rakennetaan käytäntöjä, jotka tukevat jokaisen, oppilaan ja ohjaajan/opettajan, oppimista sekä ryhmässä työskentelyä.
- Olennaista on se, että osallisuus ja oppilaan oppimisen tarpeet kohtaavat suotuisasti.

Birgit Paju

Lähtökohtia inklusiivisen opetuksen kehittämiseen Suomessa

Koulu on **toimintajärjestelmä**, jonka voidaan tietoisesti vaikuttaa, kun tunnetaan historiallinen kehityslogiikka ja sisäiset ristiriidat (Engeström, 2014)

Inklusiiviset arvot
ohjanneet Suomen
koulutuspoliittisia toimia

Eriytyneet toiminnot:
erityisluokkaopetus–
erityisopetus–yleisopetus

Itsenäinen työtapa,
autonomia

7.12.2022

Birgit Paju

Suomen inkluusio on...

Yhdistetään erityisopetuksen ja inklusiivisen opetuksen periaatteita ja käytänteitä (Hornby, 2015)

Ammatillista kehittymistä yhteisöllisen oppimisen kautta (Rytivaara, 2011)

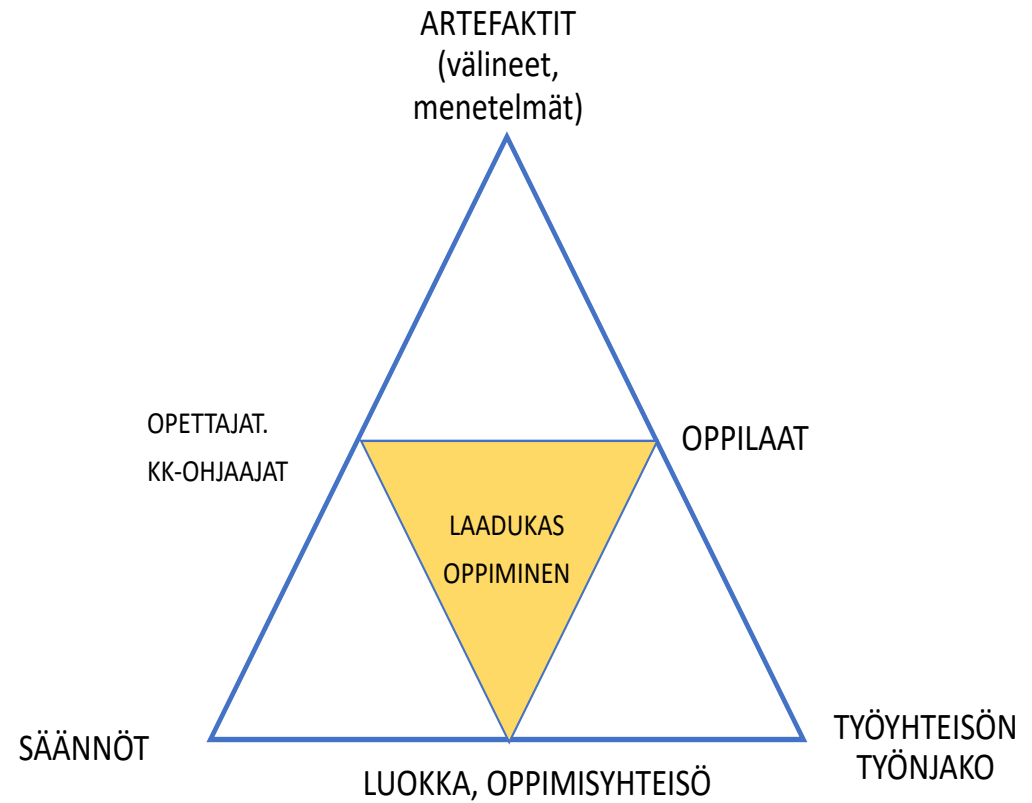
Jatkumoa inklusiivisille toimille jo olemassa olevan arvopohjan suuntaisesti (Chong, 2018)

12/8/22

Copyright Birgit Paju

Opetus on monimutkainen kokonaisuus!

- Eri näkökulmat
- Voidaan tarkastella yhteisön toimintaa tai yksilöiden roolia ja näkemyksiä
- Muutos voi lähteä pienestä.

Paju, 2021

7.12.2022

Birgit Paju

Osaanko opettaa erityisen tuen oppilaita?

- Miten vastaajat kokevat kykenevänsä opettamaan erityisen tuen oppilaita?
 - Tieto (22% kokee omaavansa riittävästi tietoa)
 - Luottamus (44% luottaa kykyihinsä)
- Onko eroja eri ikäisten, sukupuolen tai eri koulutustaustan suhteen siinä, miten he kykenevät opettamaan heitä?
 - Eroja ainoastaan koulutustaustan suhteen

**Erityispedagoginen koulutus ja osaaminen koetaan edellytyksenä oppilaiden tuen järjestämiselle.
Erityispedagoginen kompetenssi tuo luottamusta omaan osaamiseen.**

Mistä tulokset kertovat?

- Koulutustarpeesta.
- Erityis(luokan)opettajien rooli keskeinen inklusion, inklusiivisen opetuksen ja käytänteiden kehittämisessä.
- Vaikka ei ole koulutusta niin onko osaamista?
- Erityinen tuki = erityis(luokan)opettaja ja pienryhmä?

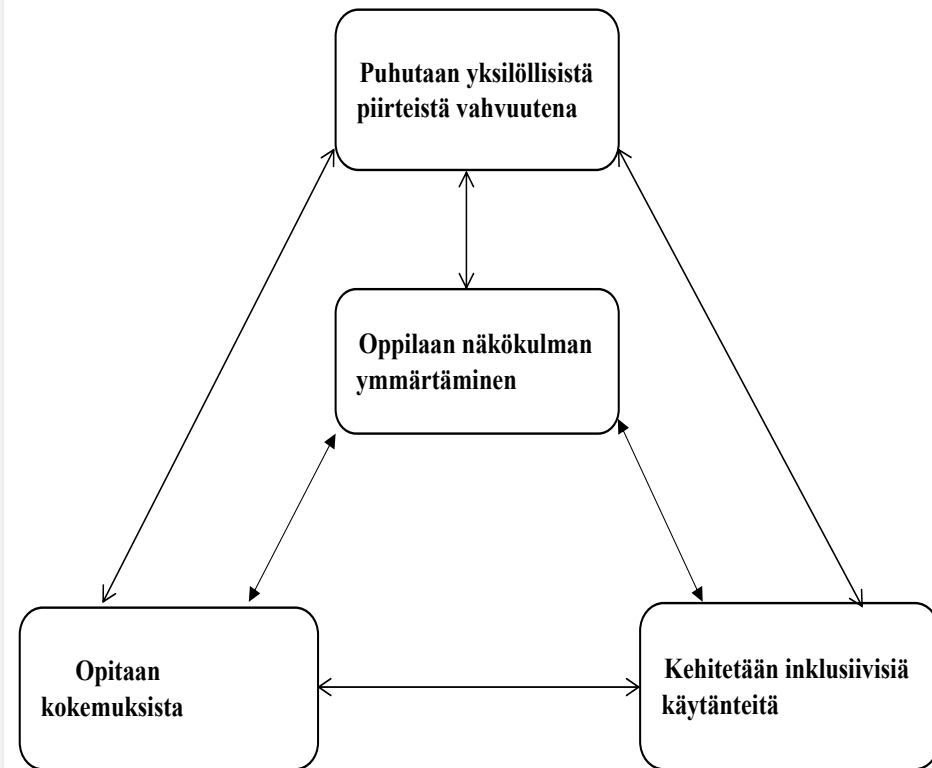
7.12.2022

Birgit Paju

Ammatillinen kehittyminen ja yhteisöllinen oppiminen

- Ammatillisen kehittymisen yhteys koulun toimintakulttuuriin
- Yhteistyön merkitys, reflektiivinen keskustelu
- Asenteet

Messiou & Ainscow, 2015

7.12.2022

Birgit Paju

Reflektointia

- *Osaammeko koulussamme opettaa erityisen tuen oppilaita?*

7.12.2022

Birgit Paju

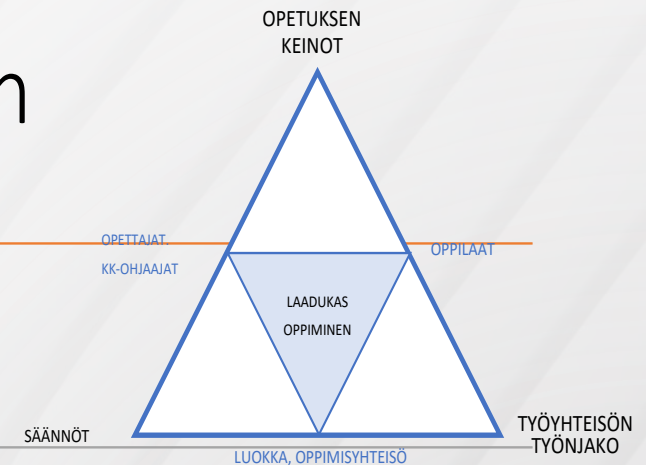
Ristiriidat puheeksi ja käsittelyyn

Paikallistetaan ristiriitoja käsitteiden sisällä ja eri käsitteiden välillä

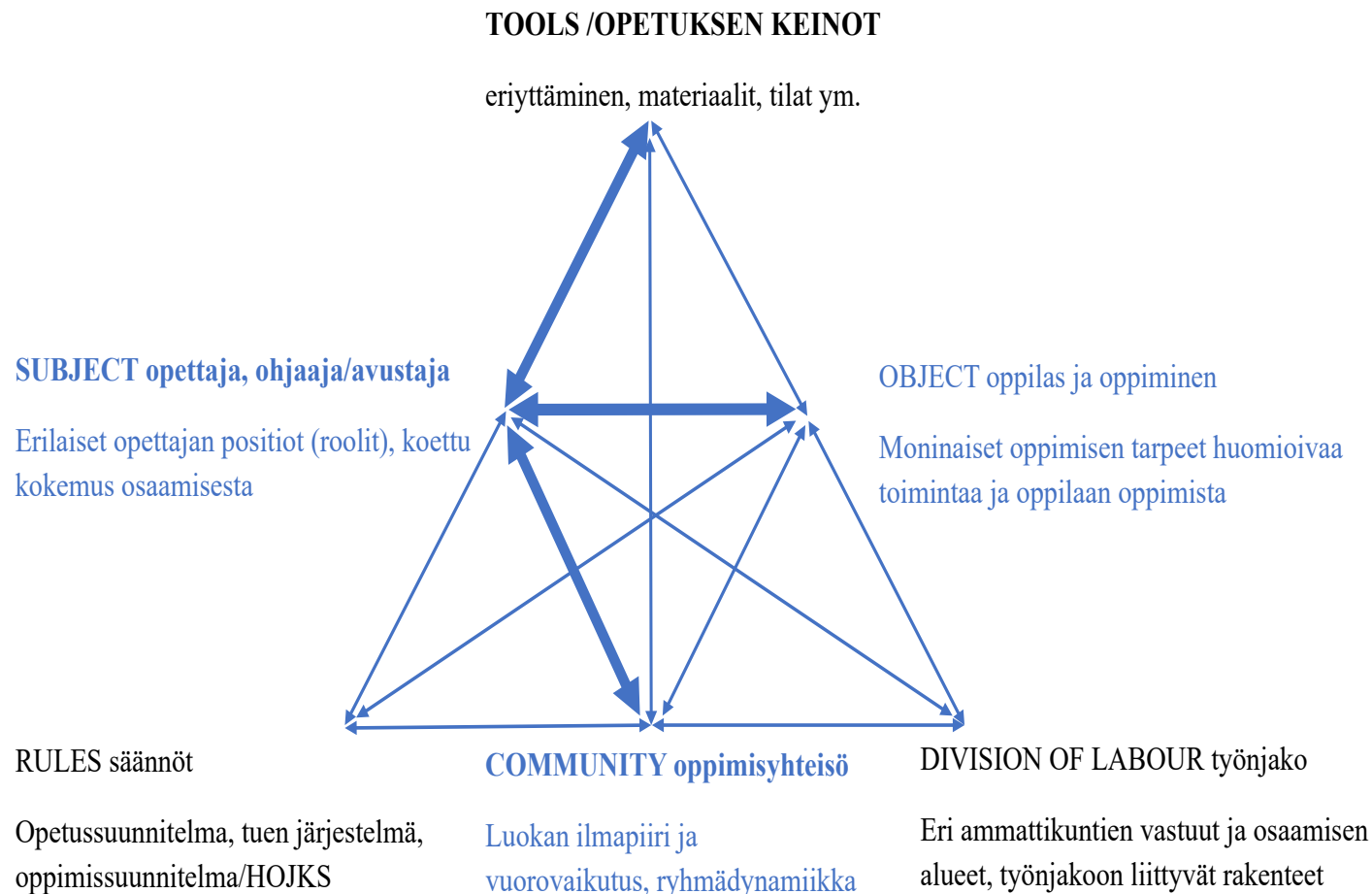
Kun **tunnistamme** jännitteitä, käsittelemme niitä ja näin ymmärrämme niiden merkityksiä.

Ristiriitojen **nimeäminen ja sanoittaminen uudestaan** avaa näkemään uusia puolia ja näin laajentamaan näkökulmaa.

Nämä voivat **toimia indikaattorina** siinä, kun kehitämme opetusta entistä laadukkaammaksi ja oppilaan tulevaisuuden valmiuksia vastaavaksi toiminnaksi.

Koetut ristiriidat, muutoksen käynnistäjät

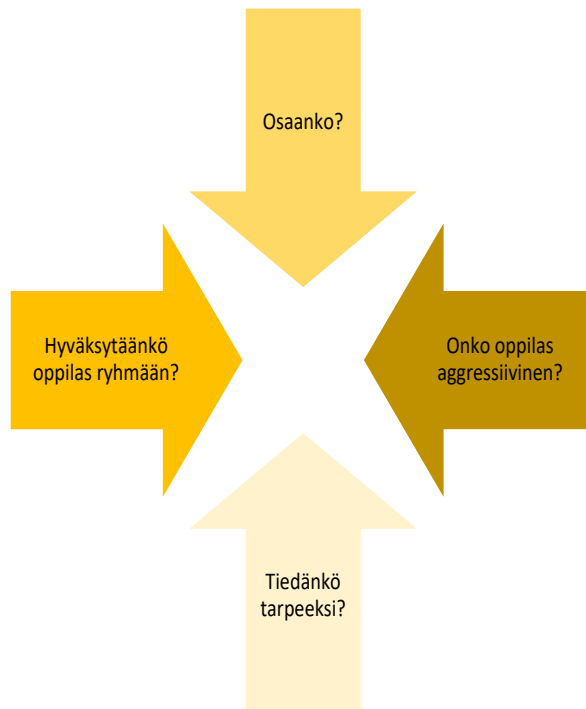

7.12.2022

Birgit Paju

Erilaiset ristiriidat

Konfliktit

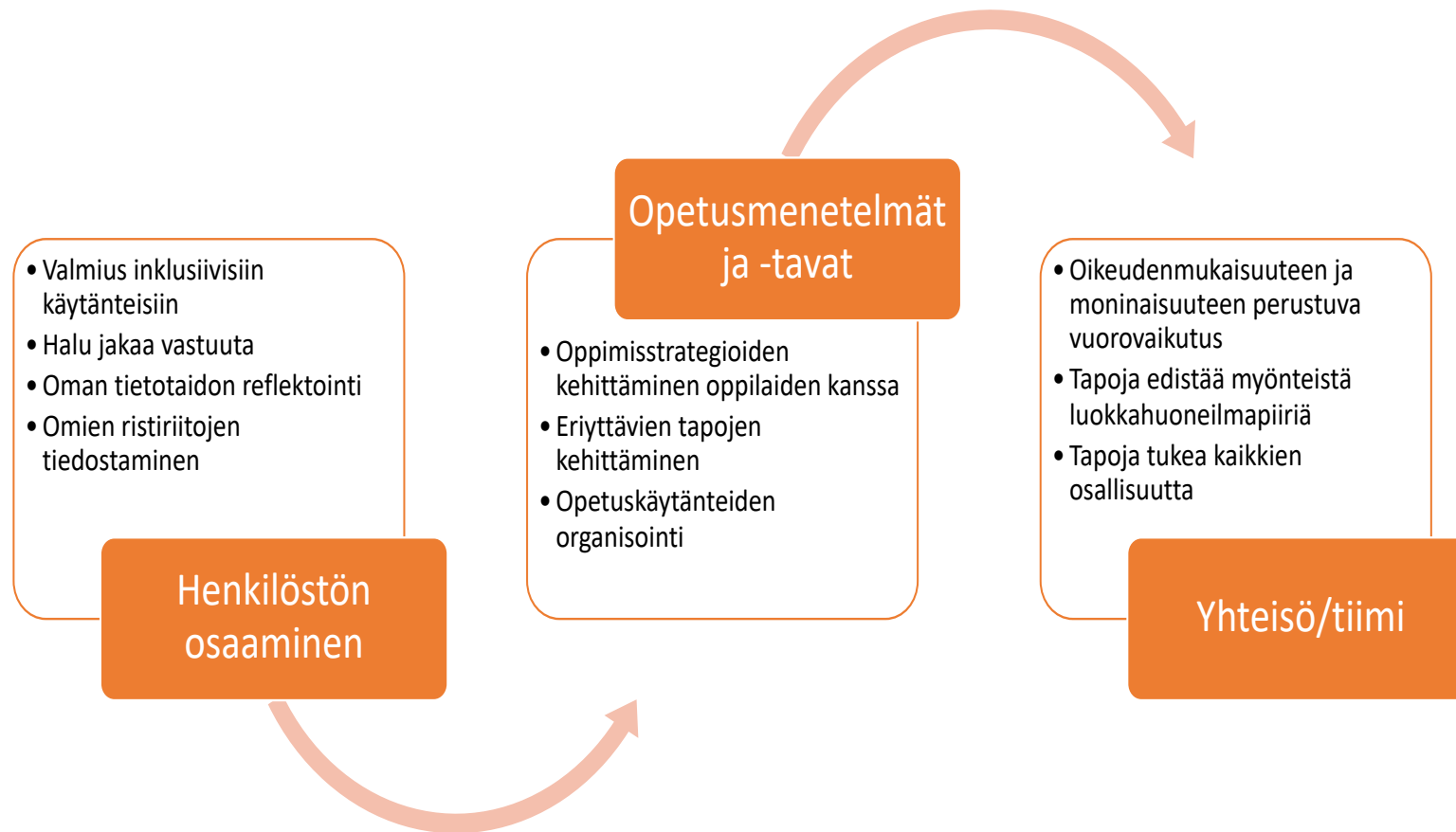
Dilemmat

- Opetanko yksilöä vai ryhmää
- Mitä opetan
- Ohjaanko vain yksilöä, entäs muut
- Ajan 'jakaminen'

7.12.2022

Birgit Paju

Kolme keskeistä teemaa käsittelyyn

7.12.2022

Birgit Paju

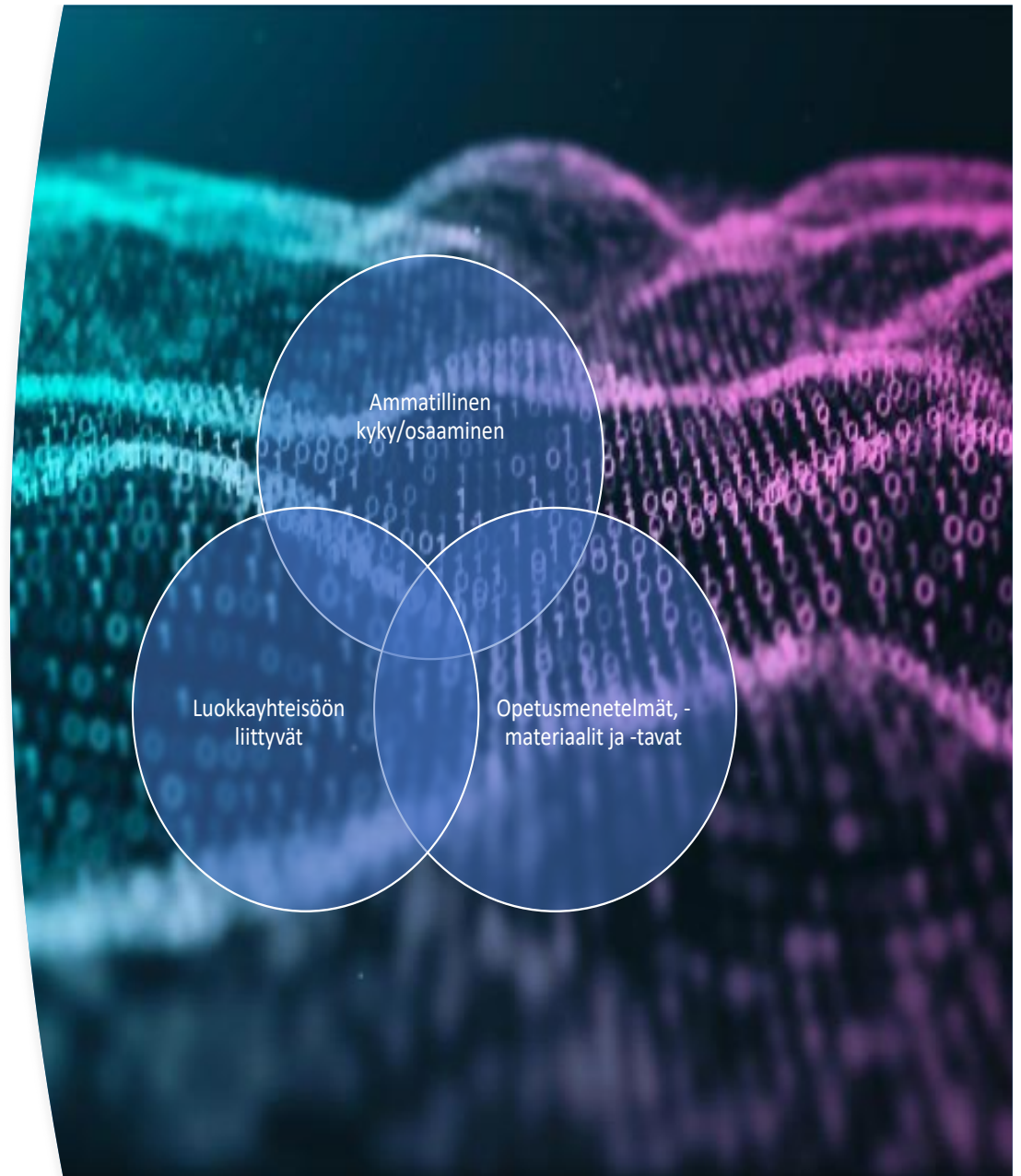
Reflektointia

Mitä ongelmia – ristiriitoja työyhteisömme puheessa kuulee?

Onko yhteneväisiä esiteltyjen teemojen kanssa?

7.12.2022

Birgit Paju

Inklusiivinen opetus on tavoitteellista yhteistyötä

Yhteinen reflektio ja yhteisöllinen toimintakulttuuri luo inklusiivisia ratkaisuja ja käytänteitä.

Motivaatio ja yhteistyötaidot vaikuttavat siihen, miten käytänteiden järjestelyissä onnistutaan.

Yhteistyön ja yhteisöllisen toimintakulttuurin kehittyminen vie aikaa ja vaatii sitoutumista. (Bjørnsrud & Nilsen, 2019.)

Usein yhteinen keskustelu jää pinnalliseksi ja tilanteiden reflektointi ja kehittäminen puuttuu (Da Fonte et. al.2017)

”Schools know more than they use” (Ainscow, 2012)

7.12.2022

Birgit Paju

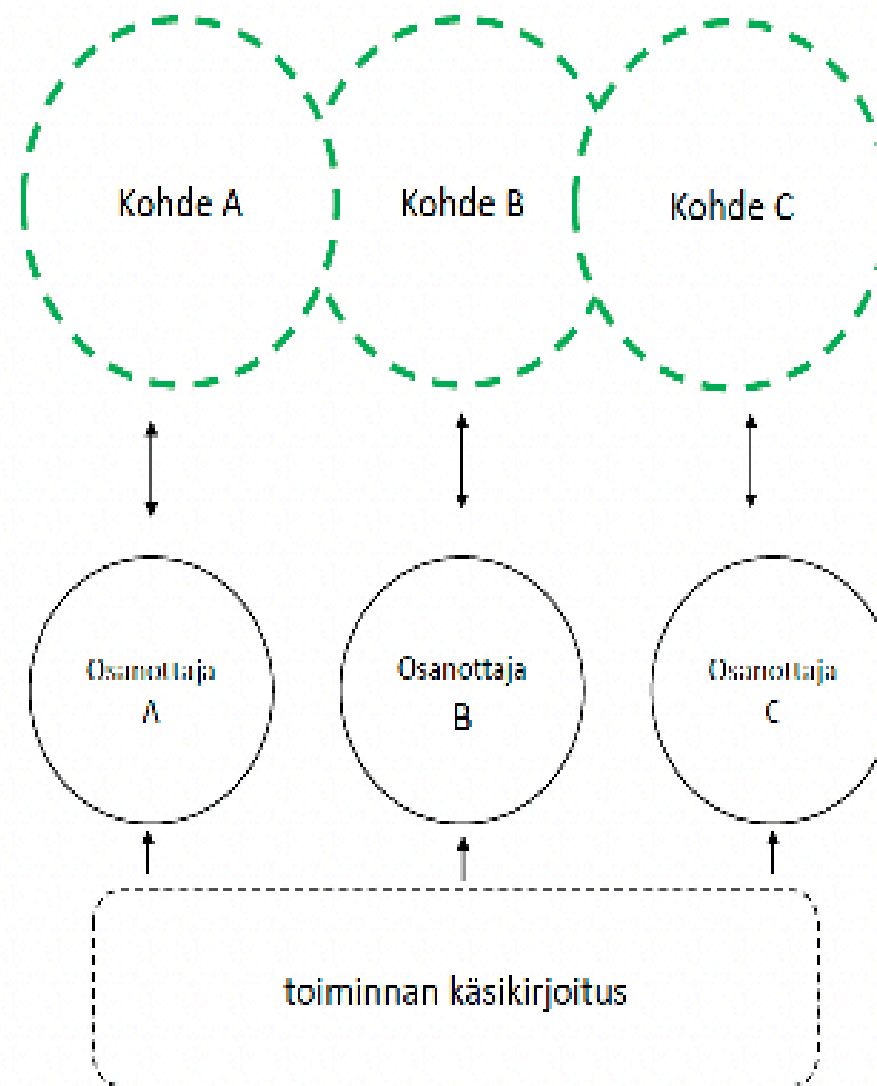

Opettajien välinen tavoitteellinen yhteistyö

- Joustavat opetusratkaisut ja opettajien välinen yhteistyö tukevat inklusion toteutumista (Bešić et al., 2017; Finkelstein et al., 2019; Rytivaara, 2012; Takala & Uusitalo-Malmivaara, 2012).
 - Ammatillinen kehittyminen
 - Emotionaalinen tuki -> Jaksaminen
 - Yhteisen opettajaidentiteetin kasvu

Koordinoitu yhteistyö

- tavoite eli kohde on eriytynyt
- Omat asiantuntijuuden alat, jonka pohjalta toimitaan
- Vahva työnjako ja työroolit

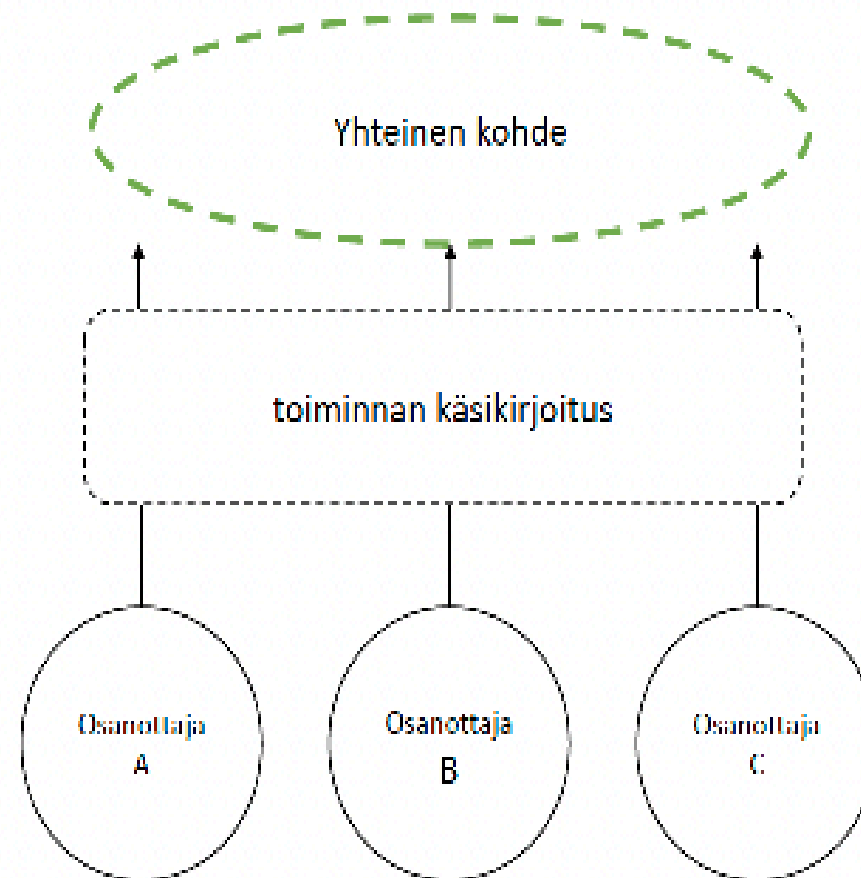
1.12.2022

Riigit Paju

Engeström, Y., Kajamaa, A., Lahtinen, P., & Sannino, A. (2015).

Kooperaatio

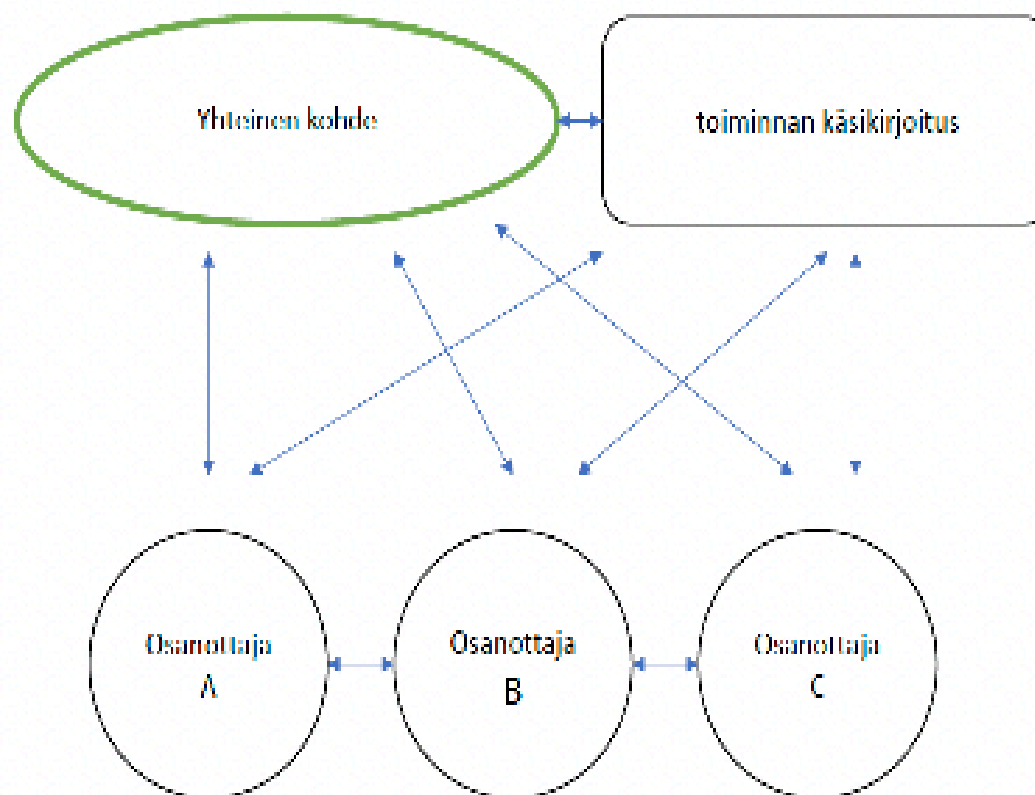
- Projektiluonteista toimintaa, ongelmanratkaisuun keskittyvää
- Jaetaan tietty tavoite/ongelma
- Keskitytään yhteisen kohteen jäsentämiseen
- Tuotetaan jo ratkaisuja ongelmaan
- Ylitetään jo toiminnan käsikirjoituksen totuttuja toimintatapoja, mutta ei tietoisesti muuteta käsikirjoitusta
- Yhteistyö jää lyhytkestoiseksi ja vuorovaikutuksen laatu ei muutu

Engeström, Y., Kajamaa, A., Lahtinen, P., & Sallinen, A. (2015).

Reflektiivinen kommunikatio

- Yhteinen kohde ja tavoitteen suuntaviivat
- Kiinnitetään huomiota omaan vuorovaikutukseen ja toimintaan
- Sekä kohdetta että käsikirjoitusta arvioidaan uudelleen ja kehitellään
- Edellyttää oman toimintatavan kriittistä erittelyä ja suunnittelua.

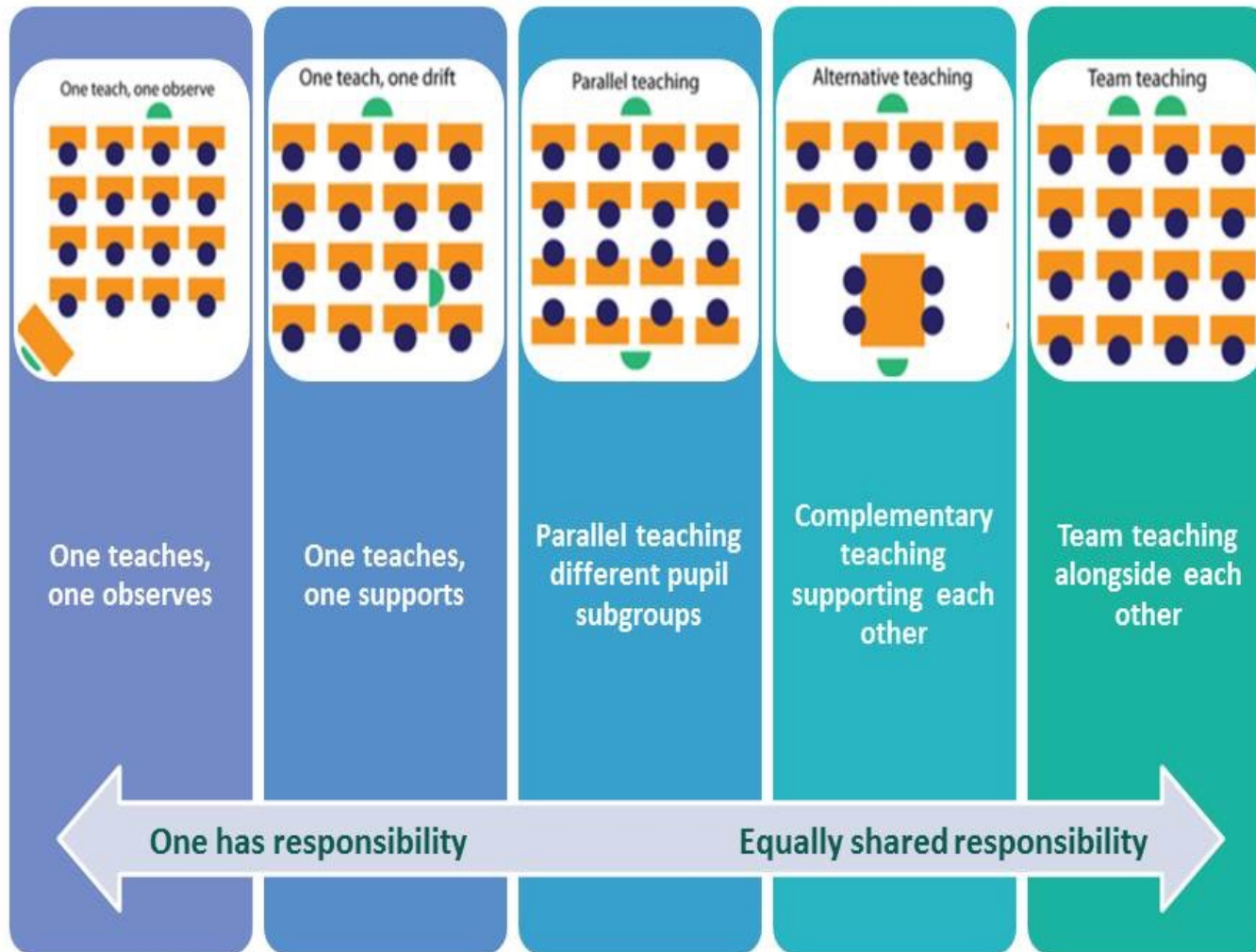

Engeström, Y., Kajamaa, A., Lahtinen, P., & Sannino, A. (2015).

1.12.2022

Riigt Paju

Models for Co-teaching

7.12.2022

Birgit Paju

Friend & Cook, 2010

Samanaikaisopetuksen malleja

MUOTO	OMINAISPIIRTEET
VUOROTTELEVA OPETUS <i>Alternative leading and supporting</i>	Yksi opettaja vetovastuussa, toinen tarkkailee, avustaa. Rooleja vaihdetaan.
JAETUN RYHMÄN OPETTAMINEN Parallel teaching	Yhdessä suunnittelu. Opetusryhmä puolitetaan ja sisällöt opetetaan samanaikaisesti ryhmille.
PISTETYÖSKENTELY <i>Station teaching</i>	Opetettava sisältö jaetaan opettajien kesken ja opetetaan luokkaan muodostetuissa työpisteissä.
ERIITYVÄ OPETTAMINEN <i>Alternative teaching</i>	Toinen opettaa suurryhmää, toinen pienryhmää kerraten, rikastaen. Ryhmien kokoonpanoja vaihdellaan.
JOUSTAVA RYHMITTELY <i>Flexible grouping</i>	Oppilaita ryhmitellään opettajien kesken, yksi ryhmä voi työskennellä itsenäisesti. Ryhmäkokoja vaihdellaan.
TIIMIOPETTAMINEN <i>Team teaching</i>	Opettajien jatkuva vuorovaikutteisuus opetuksessa. Joustava, luonteva vuoronvaihto opetuksessa.

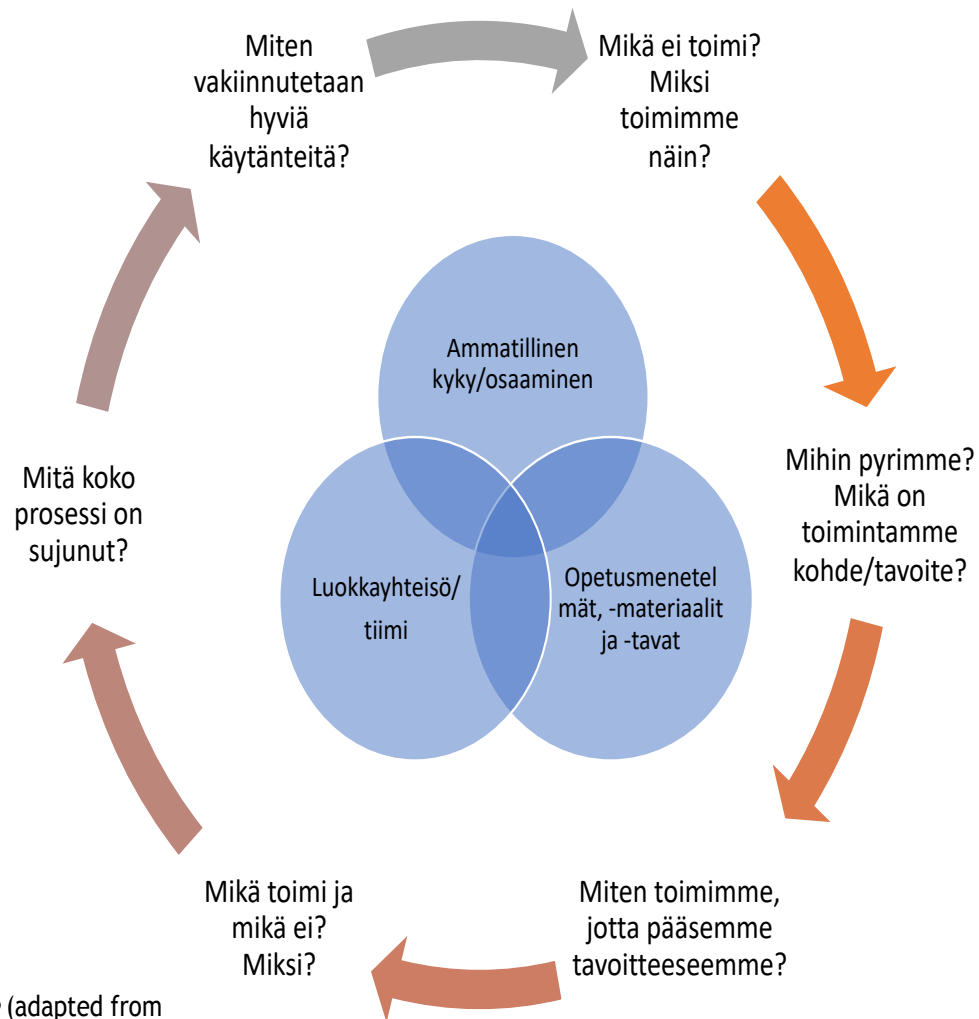

Reflektointia

- Millaista yhteistyötä koulussamme toteutetaan?
 - Koordinoidaan eli jokaisella oma tonttinsa ja osatavoitteensa?
 - Reflektoidaan, toimitaan yhdessä ja kehitetään toimintaa sen kautta?

Malli inklusiivisten kollaboratiivisten käytänteiden kehittämiseksi

Sequence of learning actions in an expansive learning cycle (adapted from Engeström & Sannino, 2010)

7.12.2022

Birgit Paju

Yksilön osaamisesta yhteisön osaamiseen

Tulevaisuuden tarpeisiin *ei kukaan opettaja vastaa yksin, vaan tarvitsemme yhteistyötä* aikuisten välillä.

Opettajien tiivis yhteistyö sekä luokkahuoneissa että luokkahuoneen ulkopuolella lisää sekä oppilaan kokonaisvaltaista tukemista että opettajien jaksamista.

Vastakkain asettelevan keskustelun (esim. erityisen tuen oppilaat vs. muut oppilaat) sijaan tarvitsemme **yhteisiä tavoitteita** ja **tavoitteiden mukaista yhteistä** toimintaa.

Vakiintuneiden toimintakäytänteiden ja yhteistyön muotojen pohtiminen tärkeää, koska uusien työtapojen kehittäminen vaatii totuttujen käytänteiden arviointia.

Yhteistyö ei synny itsestään. Se vaatii johtamista.

7.12.2022

Birgit Paju

Lähteitä

- Ainscow, M. (2020). Promoting inclusion and equity in education: lessons from international experiences. *Nordic Journal of Studies in Educational Policy*, 6(1), 7–16.
- Bjørnsrud H., & Nilsen, S. (2019). Joint reflection on action – a prerequisite for inclusive education? A qualitative study in one local primary/lower secondary school in Norway. *International Journal of Inclusive Education*, 23(2), 158–173.
- Daniels, H. (2004). Cultural historical activity theory and professional learning. *International Journal of Disability, Development and Education*, 51(2), 185–200.
- Engeström, Y. (2015). *Learning by expanding: An activity-theoretical approach to developmental research*. Second edition. New York: Cambridge University Press.
- Engeström, Y., Kajamaa, A., Lahtinen, P., & Sannino, A. (2015). Toward a grammar of collaboration. *Mind, Culture and Activity*, 22, 92–111.
- Engeström, Y., & Sannino, A. (2011). Discursive manifestations of contradictions in organizational change efforts: a methodological framework. *Journal of Organizational Change Management*, 24(3), 368–387.
- Haustätter, R., & Takala, M. (2008). The core of special teacher education: a comparison of Finland and Norway. *Scandinavian Journal of Disability Research*, 1, 1–11. doi: 10.1080/15017419.2010.507372
- Kiuppis, F. S. (2014). “Why (not) associate the principle of inclusion with disability? Tracing connections from the start of the ‘Salamanca Process’.” *International Journal of Inclusive Education* 18(7), 746–761.
- Messiou, K. & Ainscow, M. (2015). Responding to learner diversity: Student views as a catalyst for powerful teacher development? *Teaching and Teacher Education*, 51, 246–255. doi: 10.1016/j.tate.2015.07.002
- Paju, B. (2021). An expanded conceptual and pedagogical model of inclusive collaborative teaching activities. Väitöskirja. Helsingin yliopisto, Kasvatustieteellinen tiedekunta. <https://helda.helsinki.fi/handle/10138/326432>
- Schuelka, M., Johnstone, C., Thomas, G., & Artiles, A. (2019). *Inclusion and Diversity in Education*. London: Sage Publications Ltd.
- UNESCO. (1994). *The Salamanca Statement and Framework for Action on Special Needs Education*. Paris: UNESCO.

7.12.2022

Birgit Paju

HY+

LAPSEN JA NUOREN HYVINVOINNIN TUKEMINEN: TUTKITTUJA YKSIÖ- JA RYHMÄMENETELMIÄ 8.12.2022

HELSINGIN YLIOPISTON KOULUTUS- JA KEHITTÄMISPALVELUT HY+
HELSINGFORS UNIVERSITETS UTBILDINGS- OCH UTVECKLINGSTJÄNSTER HY+
UNIVERSITY OF HELSINKI CENTRE FOR CONTINUING EDUCATION HY+

8.12.2022

PIIA RUUTU 2022

1

HY+ KOULUTUS- JA KEHITTÄMIS- PALVELUT

- MUUTAMA YLEINEN NOSTO
- MENETELMIEN KIRJOSTA
- MENETELMIEN VALINNASTA
- MENETELMISTÄ PERIAATTEISIIN

Kuva Piia Ruutu

PIIA RUUTU 2022

MUUTAMA YLEINEN NOSTO MENETELMISTÄ

Mitä tarkoitetaan, kun puhutaan esimerkiksi

- lähestymistavasta
 - toimintamallista
 - menetelmästä
 - tutkimusperustaisuudesta/näytöstä
 - arjen hyvistä käytännöistä
- Onko kyseessä jatkuvaa arjen toimintaa, kestoaltaan rajattu interventio vai näiden yhdistelmä?
 - Pyritäänkö vaikuttamaan kasvajaan, kasvattajaan vai molempiin?
 - Onko kyseessä yksilölle, ryhmälle vai yhteisölle suunnattu menetelmä?
 - Miten strukturoitu menetelmä on? Miten menetelmän maksullisuus, lisenssit ja tarve päivitykseen?
 - Eri tahojen suositukset, esimerkiksi Maailman terveysjärjestö (WHO), British Institute of Learning Disabilities (BILD), Kasvun tuki portaali jne.

PIIA RUUTU 2022

Esimerkkejä hyvistä toimintamalleista, menetelmistä ja käytännön materiaaleista

Resetti-oppaan s.13 koonti esittelee erilaisten menetelmien kirjoja. Se ei ole tyhjentävä, eikä siinä arvioida menetelmien toimivuutta tai vaikuttavuutta.

Menetelmien vaikuttavuudesta löytyy tietoa esimerkiksi Kasvun tuki - sivustolta.

Dialogisuus, varhaisen ja avoimen yhteistoiminnan malli	Greenen yhteistoiminnallinen ongelmanratkaisu, Rosenbergin Nonviolent Communication (NVC)	Positive Behaviour Interventions & Support (PBIS ja SWPBIS/ USA, PBS/UK) ProKoulu/Suomi	Perheluokat, esimerkiksi Multi Family Groups in School, Resetti-perheluokat	Friends, ART, Lions Quest, Askeleittain, turvataidot, Aggression portaat, Muksuoppi
MALTTI-ryhmä, Etsivät-ryhmä, Check in check out! (CICO), Työrauha kaikille (Niilo Mäki Instituutti)	Positiivisen pedagogian erityiset menetelmät ja sovellukset, esim. vahvuusohjelmat	.b (stop&breath), MindUp, Tunne - tietoisuustaidot koulussa ja varhaiskasvatuksessa	Suomen mielen-terveysseuran materiaalit, esim. Taran tarina, tunnekortit, Mielen hyvinvointi, Tukiliiton MAHTI-tunnekortit	KiVa koulu, Verso-toiminta, Aseman lasten K-0
Yhteispeli koulussa, Hyvinvoinnin vuosikello, tukioppilastoiminta	Thomas Gordon Toimiva koulu	Liikkuva koulu	Tulevaisuuden muistelu, tulevaisuus-työskentely	Voimauttava valokuvaus, taide-terapeuttinen työskentely
Icehearts-toimintamalli	Ihmeelliset vuodet, Lapset puheeksi, Perhekoulu POP, Kannustava vuoro-vaikutusohjelma, Voimaperheet, MCFT, Strategia-ryhmä	Terapeuttiset menetelmät ja niiden kouluissa käytettävät sovellukset, esim. kognitiiviset menetelmät, IPC, Cool kids, Hemmasittare	Neuropsykiatrinen valmennus	Vertaisuuteen perustuva työskentely, esimerkiksi Hetki-ryhmä

Lähde: Resetti-opas, s. 13

<https://www.valteri.fi/tuote/resetti-perheluokista-tukea-kasvatustilanteisiin-kotona-koulussa-ja-varhaiskasvatuksessa-resetti-toiminta-2017-2020/>

Piia Ruutu 2022

Dialogisuus, varhaisen ja avoimen yhteistoiminnan malli	Greenen yhteistoiminnallinen ongelmanratkaisu, Rosenbergin Nonviolent Communication (NVC)	Positive Behaviour Interventions & Support (PBIS ja SWPBIS/ USA, PBS/UK) ProKoulu/Suomi	Perheluokat, esimerkiksi Multi Family Groups in School, Resetti-perheluokat	Friends, ART, Lions Quest, Askeleittain, turvataidot, Aggression portaat, Muksuoppi
MALTTI-ryhmä, Etsivät-ryhmä, Check in check out! (CICO), Työrauha kaikille (Niilo Mäki Instituutti)	Positiivisen pedagogian erityiset menetelmät ja sovellukset, esim. vahvuusohjelmat	.b (stop&breath), MindUp, Tunne – tietoisuustaidot koulussa ja varhaiskasvatuksessa	Suomen mielen-terveysseuran materiaalit, esim. Taran tarina, tunnekortit, Mielen hyvinvointi, Tukiliiton MAHTI-tunnekortit	KiVa koulu, Verso-toiminta, Aseman lasten K-0
Yhteispeli koulussa, Hyvinvoinnin vuosikello, tukioppilastoiminta	Thomas Gordon Toimiva koulu	Liikkuva koulu	Tulevaisuuden muistelu, tulevaisuus-työskentely	Voimauttava valokuvaus, taide-terapeuttinen työskentely
Icehearts-toimintamalli	Ihmeelliset vuodet, Lapset puheeksi, Perhekoulu POP, Kannustava vuoro-vaikutusohjelma, Voimaperheet, MCFT, Strategia-ryhmä	Terapeuttiset menetelmät ja niiden kouluissa käytettävät sovellukset, esim. kognitiiviset menetelmät, IPC, Cool kids, Hemmasittare	Neuropsykiatrinen valmennus	Vertaisuuteen perustuva työskentely, esimerkiksi Hetki-ryhmä

TÄRKEITÄ KYSYMYKSIÄ

- Kenelle menetelmä sopii? Kenelle menetelmä ei sovi?
- Millaisissa olosuhteissa/kontekstissa menetelmää on tarkoitus käyttää?
- Missä ja keiden toimesta menetelmää on kehitetty? Millaisissa olosuhteissa/kontekstissa menetelmä on kehitetty?
- Liittykö menetelmän hyödyntämiseen/soveltamiseen rajoituksia?
- Onko maksullisesta menetelmää arvioinut jokin ulkopuolinen taho (eri kun menetelmän kehittäjät/myyjät)?
- Millainen teoriatausta/ideologinen tausta menetelmällä on? Millaista tutkimusta menetelmästä on tehty?
- Millaiseen ihmiskäsitykseen ja maailmankuvaan menetelmä pohjautuu?

> Hieman kärjistäen: *"Menetelmä X toimii, kun lapsi Y täyttää ehdot A ja B olosuhteissa C."*

PIIA RUUTU 2022

PORINARYHMÄ JA YHTEINEN KESKUSTELU

Millaisia toimintamalleja/ menetelmiä/hyviä käytäntöjä koulussasi on käytössä?

Millaisia/millaiseen tarpeeseen niitä tarvittaisiin lisää?

PIIA RUUTU 2022

MENETELMÄSTÄ PERIAATTEISIIN

Yhteistyösuhteen
vahvistaminen ja
yhteis-
toiminnallisuus

Kohtaaminen,
tunnustuksen
antaminen

Myötätunnon
osoittaminen,
kannustus ja
rohkaisu

Taitojen opettelu

Kutsut, pyynnöt
jne.

Liittoumat, tuki- ja
kannustusryhmät

Systeemisyyys

Tulevaisuus-
orientaatio

Voimavara-
keskeisyys

Validoinnin
merkitys

Palkkiot ja
seuraamukset

Visuaalisuus

PIIA RUUTU 2022

YHTEISEEN POHDINTAAN

Kun siirrytään puhumaan menetelmien sijaan niiden taustalla vaikuttavista periaatteista, mitä tapahtuu kärjistävälle ”kaavalle”:
”Menetelmä X toimii, kun lapsi Y täyttää ehdot A ja B olosuhteissa C”?

> Toukokuun päivillä pureudutaan syvemmin koetteleviin tilanteisiin ja niissä toimimiseen.

PIIA RUUTU 2022

PORINARYHMÄ JA YHTEINEN KESKUSTELU

Millaisia ajatuksia esityksen näkökulmat
herättävät?

Toiveita jatkoa varten?

PIIA RUUTU 2022